

NFT

6
2008

Norsk Filatelistisk Tidsskrift, utgitt av Norsk Filatelistforbund

NORDIA
2008

Margit Lærum/Hof Rønn, Dansen i høstlandsdalen

Fritz Rønn, Skulptur i fjell. © Fritz Rønn/STØD 2008. Margit Lærum/Hof Rønn

Johan Haugen/Therese Rønn, "Det hvide kranse"

Norgeskatalogen 2009 / Brevkort – hva er det? /
Kan plastlommer skade mine frimærker? / PF-nytt /
Motivsamling av postkort / Frimerkeutgivelsene i september /
Motivregister norske frimerker, del 3 / Filatelistisk Årbok 2008
Ståltrykkmerker – Bygninger: Nr. 814; 1 kr Austråt /
Bokanmeldelser / Norwex-tildelinger / m.m.

Sett av tid til høstens stor-auksjon Oslo 14. og 15. november 2008

**Se flere smakebiter av innleverte
objekter på våre nettsider**

www.frimerkehuset.no

E-post : frimerke@online.no

F.C. MOLDENHAUER AS
BERGENS FRIMERKEFORRETNING

Postboks 258 Sentrum - NO-5804 Bergen - Telefon: +47 55 31 44 20 Fax: +47 32 63 55

i samarbeid med

Frimerkehuset AS - Østre Skostredet 2 - NO-5017 Bergen

Ta gjerne kontakt med vår representant i Oslo :

Stein Kristiansen Frimerker, Nedre Vollgate 9, 0158 Oslo. Telefon: 22 41 01 30

«Hvor kan jeg få kjøpe frimerker?»

Dette spørsmålet har jeg fått fra flere frimerkesamlere i Oslo de siste par ukene.

29. august ble Oslo Sentrum postkontor nedlagt. Vel var det Norges eldste postkontor, men viktigst for oss frimerkesamlere var at her var «samlerluka» - et sted man gikk når man skulle ha «ordentlige» frimerker som de ikke hadde på andre postkontorer eller Post i butikk. Og servicen var

upåklagelig.

Vi ble fortalt at aktiviteten skulle overtas av Grensen postkontor, men der har de i skrivende stund (ultimo september) ikke gjort noe spesielt for å tilrettelegge for «Samlerluka»-virksomhet, og i følge ryktene så vil det nok heller ikke bli gjort noe!

Slikt rot og forvirring er ikke heldig for hobbyen. Blir det for vanskelig å få tak i materiale, så

sluttter man å samle på det området. Og frafallet av samlere av nyheter og moderne norske frimerker vil bli stort, slik forholdene er nå.

Så får vi håpe rette vedkommende i Posten får på plass ei «Samlerluka» sentralt i Oslo før alle samlerne har forsvunnet!

Peer-Christian

Artikler mv.

- Brevkort - Hva er det ?	10
- Kan plastlommer skade mine frimærker	18
- Motivregister norske frimerker. Del 3: båter, tog og fly	25
- Motivsamling av postkort	26

Frimerker, helpost, mv.

- Norske ståltrykkmerker: Bygninger: 1,00 kr Austråt	30
---	----

Frimerkenytt

- September-utgivelsen	39
- Norgeskatalogen 2009	14
- Filatelistisk årbok 2008	37
- Personlige frimerker (PF)	38
- Frimerkenyheter Norden 2008	40
- Løst og fast	46

Utstillinger / messer

- Velkommen til Nordia 2008	16
- Frimerketreff i Trondheim 1. november	35
- Postkort og frimerker i Håndverkeren 4. okt.	35

Forbundsstoff

- Forbundsprestidentens spalte ..	4
- Frimerkets Dag 2008	8
- Vervekampanje 2008	8
- Tildelinger Norwex-fondet 2008 ..	8

Klubb- og Foreningsnytt

- Besøk til Hønefoss FK	
-------------------------------	--

Annet

- Leserbrev / Debatt	6
- Nft kontaktinfo	46
- Frimerkekalenderen	42
- Posten gjør det igjen!	13
- Bokanmeldelser	36
- Juniorsidene	28

Annonser

- Finn Aune	9
- Engers Frimerker	5
- Posten Norge AS, Frimerketjenesten	47
- Kjell Germeten AS	48
- Stein Kristiansen	46
- F. C. Moldenhauer AS	2
- Norsk Filatelistforbund, Forlaget ..	34
- Samlerbørsen	41
- Skanfil AS	7
- Småannonser	43
- Sørlandets Frimerke- og Myntsenter AS	42

Verv en venn !

Da det er blitt noen år siden sist vi hadde vervekampanje for å rekruttere nye medlemmer, ønsker vi å forsøke en ny kampanje mot slutten av dette året. Det er også denne gang klubbene som må gå i front i dette arbeidet. Fra forbundets side bidrar vi blant annet med gaver til de nyvervede, og premier til klubbene for å stimulere til økt innsats. Mer omtale av vervekampanjen finnes lenger bak i bladet, og nærmere informasjon vil også bli sendt direkte til klubbene.

Vi får denne høsten også god drahjelp med all den oppmerksomhet den nordiske frimerkeutstillingen NORDIA 2008 i Stavanger gir. I den anledningen blir det egen frimerkeutgivelse i tillegg til en rekke aktiviteter, som ved omtale i ulike medier vil sette positivt fokus på frimerkesamling som hobby.

NORDIA 2008 nå i oktober er uten tvil den største frimerkebegivenheten på mange år som finner sted her i landet. Utstillinger i denne størrelsesorden er nok det største vi realistisk kan håpe på å klare å få finansiert og arrangert i årene fremover. Det er derfor et enormt arbeid Stavanger Filatelistklubb i samarbeid med klubbene i Sandnes og Hafersfjord har påtatt seg ved å stille som teknisk arrangør. Alt derfra virker å være under kontroll, så det er bare å ta turen til Stavanger for å delta i frimerkefesten!

Norwex fondets styre har igjen hatt sitt årlige møte, og årets tildelinger er nå klare. Det var i år nedgang i antall søknader, og mest merkbart er mangelen på søknader om støtte til utstillinger. Det er avkastningen av fondskapitalen som deles ut, og det stadig økende rentenivået gjør at utsiktene fremover ser gode ut. Fondsstyret måtte likevel også i år gjøre prioriteringer. Tildelingene viser god variasjon i formål, og det er positivt at prosjekter og arrangementer på denne måten blir gjort mulige. Oppfordringen er derfor å allerede nå begynne å forberede utstillinger og andre typer gode prosjekter hvor det kan søkes om støtte til neste år.

Som kjent måtte forbundskontoret flytte ut av sine lokaler ved utløpet av august. Situasjonen med å finne nye kontorlokaler er fortsatt uavklart, så her er vi meget mottagelige for tips. Takket være stor innsats og velvilje fra forbundssekretæren drives nå kontoret midlertidig fra hennes hjemmeadresse. Post, telefon og e-postadresse er uendret.

I tillegg til at et besøk på NORDIA i Stavanger anbefales på det varmeste, ber jeg deg også om å huske å gjøre din innsats i høst for å skaffe nye medlemmer til klubbene – nemlig å verv en venn!!

Petter

Norsk Filatelistforbund
Postboks 875 Sentrum
NO-0104 OSLO

Tlf: (+47) 22 20 80 53

Org.nummer: 970 168 982

Forbundssekretær:
Marit Elind

Kontoret er betjent tirsdager og torsdager fra kl. 10 til 14
Besøksadresse:

E-mail: nf@filatelist.no
Hjemmeside: www.filatelist.no

Bank
Norge 6034 05 43885
Danmark 1199 64 13684
Sverige 59 12 31-6

Styre og regionkontakter:
Forbundspreident
Petter E. Pedersen
tlf. 38 16 74 17/GSM +47 909 29 963

Visepresident Tore Berg,
tlf. 22 27 23 72

Jan Lauridsen, tlf. 78 98 74 43

Carl Arthur Tønnessen,
tlf. 51 49 50 90

Brit Gullvåg, tlf. 911 24 543

Bjørn Bendiktsen, tlf. 32 83 83 42

Ole Hermansen, tlf. 952 61 255

Ingvar Elgesem, tlf. 70 07 85 70

Dag Røhjell, tlf. 988 07 187

John Torstad, tlf. 61 25 96 58

International stamp auctions

ENGERS frimerker

Klundbyvn. 103, N-2836 Biri, Norway. Tel.: 61 18 15 55. Telefax: 61 18 17 37. e-mail: post@engers-frimerker.no

DIN PARTNER VED KJØP OG SALG

Sprukken plate, dobbeltfot, oppgr. hj. og omv. vm. !!

Invitasjon til høstauksjonen i Oslo 10-11. oktober 2008

Høstens auksjon byr på et bredt, interessant utbud Norge og hele verden: **posthistorie, postkort, krigspost, stor avdeling polarpost og mange meget store samlinger.** Vi ser frem til å hjelpe Dem med de opplysninger De trenger i forbindelse med auksjonen og dens objekter.

Ønker De på salg på vårauksjonen ? Ta kontakt på vår stand under Nordia i Stavanger 23. til 26. oktober. Vi kjører i tillegg strekningen Stavanger - Kristiansand - Oslo 10. til 16. november for å ta imot materiale. Bor De i Telemark eller Møre- og Romsdal, kontakt gjerne våre representanter **Steinar Hanssen, Skien (48 15 38 59), Konrad Moe, Molde (71 25 42 30).**

Ta kontakt for rådgivning og en god presentasjon av Deres materiale. Store innleveringer hentes personlig hos Dem, og om ønskelig er forskudd uproblematisk.

Siste frist for innlevering er 31.12.2008.

Be om gratis katalog eller les den på internett

Detaljert informasjon, prislister, årsprogram, siste auksjonskatalog mm. finner De på vår hjemmeside:

www.engers-frimerker.no

Motivregister norske frimerker del 2: Steder (1)

En nærmest bagatellmessig korrek-sjon til del 2: Steder. Både nr. 409 og nr. 820 er notert under Gaustadtoppen. 820 er Gaustatoppen (uten d) mens nr. 409 er Gaustaknærne. De tilhører samme massivet, Gausta, men ligger faktisk i to forskjellige kommuner, Tinn (nr. 820) og Hjartdal (nr. 409). Det riktige vil etter min mening være å katalogisere begge under Gausta.

Geir John Carlsen

Motivregister norske frimerker del 2: Steder (2)

Du har helt rett: Mago kan være vanskelig å plassere.

Nordvest i Hakadal, Nittedal kommune ligger Gr. nr. 48 Kongsvangskog. Området grenser i nord til Lunner kommune og i vest til Oslo Kommune.

Det er her i følge sanget «Kjerringa» i folrevisen «Kjerringa med staven høyt oppe i Hakadalen» stammer fra.

I tillegg til Kongsvangskog består Gr.nr. 48 av Nordmarksplassene Jensenrud og Mago.

Mago ligger i Nittedal kommune, Hakadal sogn, 390 m.o.h. og består av 155 dekar, eiet av Løvenskiold.

Kilder: Egil Colett Aabel: Nordmarksfolk, Grøndahl (1985); og Birger Kirkeby: Bygdebok for Nittedal og Hakadal, bind 2 (1968).

*Dag Fredbo,
Hakadal*

Datoangivelse i svensk stempel

Du har helt rett når du på side 23 i NFT nr. 5/2008 antar at dateringen 91.05.31 er svensk norm. Så vidt jeg husker ble det inngått en internasjonal avtale om at standarddateringen år-måned-dag skulle innføres til erstatning av bl.a. europeisk dag-måned-år og amerikansk måned-dag-år. (Det amerikanske forsvaret brukte vel allerede dato-tidsgruppe med år-måned-dag-time ?)

Den nye standarden skulle opprinnelig tas i bruk fra mandag 1. januar 1973. Samtidig ble ukenummereringen endret og mandag ble første ukedag mot tidligere søndag. Her fulgte Norge med. Det kan være viktig i forbindelse med utland å sjekke at man opererer med samme uke-nummer. (De fleste timeshareavtaler følger gammelt system.) Det er vel rundt 60% sammenfall mellom gammelt og nytt ukenummer.

Sverige innførte som omtrent eneste land den nye dateringen fra 1. januar 1973 og den er konsekvent gjennomført, bl.a. i de svenske personnumrene.

Det forbløffende er at Østersund-stemplet ikke er skiftet ut.

Per Erik Knudsen

Personlig frimerke i forbindelse med frigjøringsdagen på Lillehammer

På side 38 av NFT nr. 5/2008 står det gjengitt et merke med flagg som ligner på det norske. Det er både synd og skam at vi i Norge greier å få laget et slik makkverk: her stemmer forholdene i flagget overhodet ikke. Det er ille nok å oppleve at det i utlandet produseres slike flagg, men her hjemme bør vi kunne gjøre det skikkelig. For ordens skyld er forholdene i vårt kjære flagg som følger: Ovenfra og ned: 6-1-2-1-6 og fra stang og ut: 6-1-2-1-12.

Det kan også se ut som om færvæne er gale, men her kan det vel være kopieringen som spiller oss et puss.

Her er det nok en iderik person med sans for lettjente penger som har vært på ferde. Det skulle være artig å se regnskapet for prosjektet. Et tilsynelatende hjemmelaget gummi-stempel understreker seriositeten i prosjektet.

Jeg håper vi slipper å få se mer av lignende.

*Dag Lyhmann,
Horten*

Moro med frimerker: Sudoku

Herr redaktør: Hold deg til frimerkenel Filateli kan du, men Sudoku kan du ikke.

Løsningen på Sudoku-oppgaven angitt i nr. 5/2008 s. 8 er nemlig gæær'n (!?) iallfall er «løsningen» bak mål: Loddrett tallrad nr. 5 inneholder to 7-tall og loddrett tallrad nr. 6 inneholder to 5-tall!

Når det feiles i utgangspunktet, gidder man ikke lese mer.

*Christoffer Kahrs,
flv. sinekryst*

(red: Nå er det ikke redaktøren som har skrevet artikkelen, men Jan Ødegaard. Men det endrer ikke på det faktum at løsningen er feil, som du helt korrekt påpeker: Bytter man om på 7-tallet og 5-tallet i 7. vannrette tallrad, blir løsningen korrekt!).

Feilstaving i stempel

Ein har fått tilsendt eit kort med sistedagsstempel for 31-12-1999. Stemplet er brukt på Ytre Arna postkontor.

Men det viser seg at den som laga stemplet har bytta bokstavene R og T i stemplet so navnet blei YRTE ARNA.

Er denne stempelfeilen blitt registrert? Har ikke set noe om de i NFT. Kortet er til og med signert av ein postansatt og klokkeslett når de blei stempla.

*Otto Fotland,
Drammen*

(red: Jeg har ikke registrert denne feilstavingen tidligere. Gratulerer med et morsomt objekt til samlingen! Hvem har avtrykk av andre feilgraverte stempler?).

Franker filatelistisk !

Gjenbruk av frimerker er skadelig for filatelien!

SKANFIL AS
- sentrum for samlere

Logg inn

Brukerstøtte

ingen artikler i handlevognen, totalt kr kr 0.00

[Gå til Handlevogn](#)

Pågående auksjoner

Alle auksjoner

Søk

Auksjoner

Nettbutikk

Auksjoner

Nettbutikk

Mynter/Sedler

Diverse

Frimerker Verden

Frimerker Norge

POSTKORT

Siste storsauksjon

Status: Ettersalg

Internettauksjoner

Status: Bud mottas

Tidligere auksjoner

Søk i arkivet her

Nettbutikk

Søk i nettbutikken

Enkelmerker

Søk i enkelmerker

Abonnement

Bli medlem

NY NETTBUTIKK

NYE ONLINE-AUKSJONER

NY STORAUKSJON

www.skanfil.no

FRIMERKETS DAG 2008

Sommeren er over og mange av klubbene er i gang med høstsesongen. Det er derfor greit å minne om Frimerkets Dag slik at den kan legges inn i klubbens planer. Frimerkets Dag er en ypperlig anledning til å profilere hobbyen vår samtidig som den gir en mulighet til å rekruttere nye medlemmer til klubbene. I en tid med sviktende medlemstilgang, er det arbeidet som gjøres på klubbnivå mht. til rekruttering utrolig viktig – i den sammenheng kan som sagt Frimerkets Dag være en ypperlig anledning til å treffe samlere, som kan bli medlem i klubben.

Posten arrangerer Frimerkets Dag mandag 17. november. Alle postkontor får Frimerkets Dag-stempel. Utformingen av stempelet er i følge PFT ikke

klart i skrivende stund. I tillegg vil de 33 spyspiss-postkontorene utgi egne personlige frimerker i forbindelse med Frimerkets Dag. I tillegg kommer årets julefrimerker samme dag. Julefrimerkene er i år utformet av Kjell Midtun.

Så oppfordringen fra forbundsstyret til klubbene er at det tas kontakt med det lokale postkontoret for et samarbeid på Frimerkets Dag. Forbundet minner også om at de klubbene som arrangerer et Frimerkets Dag-arrangement får en støtte på kr 1.000,- etter innsendelse av rapport til forbunds-kontoret.

Jan Lauridsen

VERVEKAMPANJE MED VARIGHET TIL 31. DESEMBER 2008

Forbundet har tidligere gjennomført vervekampanje for å stimulere klubbene til aktivt å søke nye medlemmer. Vi ønsker nå å gjenta dette.

Det utlyser derfor en NY vervekampanje med det enkle formål å øke medlemsmassen i klubbene. Medlemslistene tyder på at det i mange klubber er nedgang i antall medlemmer. Det er derav viktig å stimulere til at «friskt blod» kommer inn i klubbene.

Nye (og gjerne yngre) medlemmer er nødvendig for at hobbyen vår fortsatt skal være levende og et tilbud til nye generasjoner.

Selve vervingen må foretas i de enkelte klubbene og i lokalmiljøet. Dersom hvert enkelt av dagens medlemmer verver bare 1 venn – vil faktisk medlems-tallet dobles!!!!

Frimerkets Dag – som i år arrangeres mandag 17. november – er et aktuelt arrangement hvor en kan skaffe nye medlemmer. Oppslag i lokalpres-sen, stands ved kjøpesenter, kunngjøring om møter,

små propagandautstillinger, er eksempler på ting som gjøres. Ellers er det bare opp til klubbene og den enkeltes fantasi hvordan dette skal gjøres.

Forbundet tilbyr

Det gis flotte premie til den klubb som verver flest nye medlemmer. Dette måles både i antall og relativt sett i forhold til antall forbundsmedlemmer. Nye medlemmer mottar også en velkomstpakke.

Vervemateriale

Det er utarbeidet en liten trykksak som klubben selv kan kopiere og eventuelt også tilføye opplysninger om møteprogram etc. Denne vil være tilgjengelig for nedlasting på forbundets internetsider. Et par kopier sendes også klubben pr post og eventuelt kan vi bidra med noen flere.

Tore Berg

Tildelinger Norwex-fondet 2008

På møte fredag 12. september 2008 i NORWEX-fondets styre ble innkomne søknader for 2008 behandlet.

Muligheten for å søke om tildeling fra NORWEX-fondet i 2008 ble kunngjort i Norsk Filatelistisk Tidsskrift nr. 3/2008. Ved søknadsfristens utløp hadde det meldt seg i alt 18 søkere.

Etter en gjennomgang av de innkomne søknader med vedlagt dokumentasjon, vedtok NORWEX-fondets styre enstemmig følgende tildelinger i 2008:

Norvegiana Brevklubb	Forskning, katalogisering	Kr	2.000
Nordenfjeldske Filatelistforening	Frimerketreff – PR	kr	5.000
Hålogaland Filatelistklubb	Regional utstilling 2009	kr	10.000
Marius B. Gabrielsen	Promotering nettsted	Kr	4.000
Tore Gjelsvik	Bokutgivelse	Kr	3.000
NORDIA 2008	Nordisk utstilling	Kr	40.000
Norsk Frimerke Ungdom	Profileringsartikler	Kr	5.000
Inge Johansen	Utgiftsdekning	Kr	500
SUM		Kr	69.500

Besøk vår nettbutikk på:

WWW.FAFOP.COM

Frimerkehandler Finn Aune
har vært ute av markedet en stund i forbindelse med flyttingen til Thailand.

Han er nå tilbake med ny nettbutikk med stort uvalg av både kostbare og rimelige objekter.

Også daglige auksjoner gjennom bl.a. eBay. Direkte link fra vår hovedside på www.fafop.com.

SPITSBERGEN, 3. utgave 1909 på tykt papir. Komplette serie **. (Katalogverdi 1.000,-) **Tilbudspris: 395,-**

- Fiskalmerker
- Merkater
- Julemerker inkl. kort / brev

- Bypost
- Varianter og rariteter
- Maskinstempler m / tekst
- Brev og stempler
- Fraktmerker
- Prakt og Luksusstempler

- Norden til 1945
- Norden Julemerker og merkater
- England
- Thailand
- Merkater og Cinderella H.V.

VI HAR STORT UTVALG INNENFOR EN LANG REKKE OMRÅDER:

- Eksklusive brev og enkeltmerker.
- Helpost
- Norge stemplet / ustemplet til 1945.
- Kilometervis med brev!
- Hjemstedsfilateli

Vi har nettopp lagt ut endel førsteflyvninger og hundrevis av bypostmerker. Nye objekter legges ut daglig. Følg med du også!

Postadresse:

FAFOP Trading Co., Ltd.,
P. B. 14, Postoffice Sikhiu, A. Sikhiu
NAKHONRATCHASIMA 30140
THAILAND
email: finnaun@gmail.com

Brevkort – hva er det ?

av Peer-Christian Ånensen

Brevkort, postkort, postcard, Briefkarten, Carte Postale, osv. Kjært barn har mange navn.

I denne artikkelen skal jeg ta for meg endel Postens regler for hva som kunne fremsendes som brevkort.

Reglene for hva som kunne sendes som brevkort har skiftet opp gjennom tidene og denne oversikten er ikke uttømmende.

Innføring

Brevkort, eller «korrespondancekort» som de ble kalt, ble innført ved postloven – Lov om Postvæsenet – av 3. mai 1871. Loven trådte i kraft fra 1. januar 1872. I lovens §1 finner vi regelen om at heretter kunne også brevkort fremsendes med postverket:

«Med de offentlige Poster befordres i Almindelighed:

a: Breve med og uden Pengeindhold eller Rekommandation samt Korrespondancekarter.»

Portoen for brevkort var den samme som for almindelige brev: «For Korrespondance-Karter samme Porto, som for almindelige forudbetalte Enkeltbreve. (§2e).

Det ble fremstilt brevkort à 3 skilling samt à 2 skilling. Det ble meddelt poststedene ved Circulaire nr. 32/1871, datert 16. December 1871:

«...Om faa Dage vil der blive udfærdiget Brevkort samt Frimærkeconvolutter, paa trykte et rødt Treskillingsmærke af Udseende som ovenanført. Brev-

karterne ere trykte paa chamoisfarvet kartonpapir: ...

Papiret, hvorpaa Frimærkerne og Brevkortene ere trykte, har Vandmærke (Posthorn):

Naar de fornødne Apparater ere modtagne, vil der ogsaa blive udfærdiget Convolutter og Brevkort, med paa trykte Toskillings-Frimærker.»

Brevkortene (og frimerkekonvoluttene) ble i den første tiden, ikke solgt ved poståpneriene (Supplerende bestemmelser m.V. til Lov om Postvæsenet af 3. mai 1871).

I Sammendrag af de væsentligste Postaabnernes vedkommende Bestemmelser (1872) blir begrepet Korrespondancekarter forklart som: «*Stykker af stivt Papir at Størrelse som en almindelig Brevkonvolut og stemplede med 3 Skillings Frimærke, paa hvilke de Korresponderende kunne nedskrive kortere Meddelelser til Forsendelse med Posten uden Omslag.*».

De første brevkortene hadde format ca. 133 x 76 mm.

Da man i 1877 går over til ny myntenhet (kroner og øre i stedet for speciedaler og skilling), åpner

man opp for at poståpneriene kan selge brevkort (men de skulle fremdeles ikke få lov til å selge frimerkekonvoluttene).

Da Norge var i union med Sverige, kunne man allerede fra 1. januar 1872 sende brevkort til Sverige (porto som for vanlige brev, dvs. 4 skill.).

Til Danmark ble brevkort først omhandlet i postkonvensjonen av 1873 som trådte i kraft 1. januar 1874. Også her var portoen for brevkort 4 skill.).

Til andre land gikk det lengre tid før det var mulig å sende brevkort; f.eks. til Tyskland, og Østerrike-Ungarn fra 4. mai 1876 (porto 3 skill.).

I slutten av 1882 endres formatet til ca. 140 x 90 mm.

Private brevkort

I de første årene var det bare mulig å sende postvesenets brevkort. Ved kgl. res. av 22. oktober 1883 blir dette endret og det bestemmes at:

«... der i den indenrigske Postudvexling ogsaa kan anvendes Brevkort, der ere forfærdigede ved privat Foranstaltning, og som ere

Brevkort har hatt forskjellig utforming avhengig av de gjeldende reglene for teksting mv.

Størrelsen på brevkort:

Dato	Maksimum	Minimum
oktober 1883	14,0 x 9,0 cm	14,0 x 9,0 cm
november 1906	14,0 x 9,0 cm	10,0 x 7,0 cm
30. april 1926	15,0 x 10,5 cm	10,0 x 7,0 cm
1. januar 1966	15,0 x 10,7 cm	10,0 x 7,0 cm
1. juli 1971	14,8 x 10,5 cm	14,0 x 9,0 cm
1. oktober 1984	Samme minimums-	og maksimumsregler som brev

behørligt frankerede ved almindelige Postfrimærker.»

De private brevkortene måtte ha samme størrelse og format som postverkets (dvs. 14 x 9 cm), være av samme tykkelse samt at de, de på forsiden, måtte ha samme påtrykk som postverkets. Disse reglene ble meddelt poststedene ved Circulaire av 2. november 1883. Private brevkort, som ikke oppfylte de angitte reglene, eller som ikke var tilstrekkelig frankerte, skulle ikke mottas til befording. Private brevkort kunne bare brukes til innenriks korrespondanse. Ved korrespondanse til utlandet, måtte man ihht. postkonvensjonene, benytte de offisielle brevkortene solgt av postverket.

På postkongressen i Lissabon i 1885 ble det vedtatt ny hovedkonvensjon samt tilhørende ekspedisjonsreglement. Her ble bl.a. reglementet for brevkort endret med nye krav til utforming av brevkortene som skulle sendes internasjonalt. En viktig endring var videre at også private fremstilte brevkort nå kunne sendes i posten til utlandet. De nye reglene trådte i kraft fra 1. april 1886.

For private brevkort blir det lettet litt på reglene i april 1887 ved at det i circulære nr. 10/1887, dateret 18. april, kunngjøres at «Private Brevkort kunne modtages til Befordring, selv om de ikke ere paatrykte Bemærkningen: «Paa denne Side skrives kun Adressen».

Økt frihet for påskrift

I november 1905 åpner man delvis opp for å skrive annet enn adressen på forsiden. På innenrikske brevkort kunne man nå

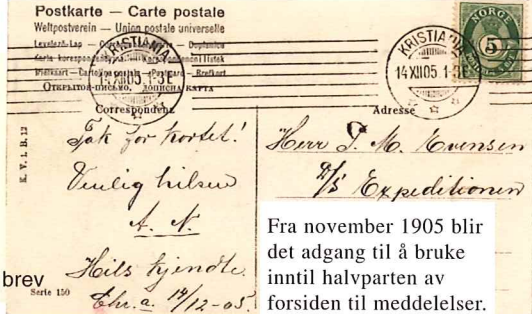
skrive meddelelser på prospektbrevkort, når kortets forside ved en loddrett strek var delt i to deler, hvorav den venstre delen (for meddelelser) utgjorde mindre enn halvdelen av kortet. I Sirkulære i november 1906 i forbindelse med ikrafttreden av det nye ekspedisjonsreglementet fra 1. oktober 1907, vedtatt på UPU-kongressen i Roma, blir det meddelt at avsenderen disponerer over baksiden og halve forsiden av brevkortet, også for internasjonale brevkort. Betegnelsen «brevkort» skulle ikke lenger være obligatorisk for privat fremstilte (enkelt)brevkort. Privat fremstilte dobbeltbrevkort måtte, som postverkets dobbeltbrevkort, være merket «brevkort» eller «Carte postale» eller et tilsvarende uttrykk i et annet språk.

Navneendring til Postkort

I juni 1962 meldes det i Sirkulære nr. 24/1962 at man i samråd med Norsk Språknemd og de nordiske postadministrasjonene har vedtatt å endre betegnelsen «brevkort» til «postkort» og at reglement, håndbøker, blanketter mv. vil bli endret ved neste opptrykk.

Innføring av A-post

Ved introduksjonen av A-post og B-postbegrepene, forsvinner postkort som forsendelseskategori. Heretter er det fremsendingstiden som er avgjørende for portoen, og ikke «innholdet».

Fra november 1905 blir det adgang til å bruke inntil halvparten av forsiden til meddelelser.

Ikke godtatte brevkort

«Brevkort»forsendelser som ikke tilfredsstilte kriteriene for brevkort, skulle etter postloven betraktes som brevforsendelser.

Dobbeltbrevkort

Dobbeltbrevkort ble introdusert gjennom Circulaire datert 29. desember 1881 hvor det ble meddelt at:

«Herved meddeles, at der er udfærdiget indenrigske Brevkort med betalt Svar à 10 øre pr. Stykke.

Som ved enkle kort var det bare svarbrevkort fremstilt av postvesenet som kunne benyttes. Ved kgl. res. av 22. oktober 1883 blir dette endret, slik at også private kan fremstille dobbeltbrevkort med svar. Utformingen av kortene måtte være som Postvesenets svar-brevkort.

De fleste reglene som gjaldt for enkeltbrevkort, gjaldt også for dobbeltbrevkortene. En av reglene som var forskjellig var at dobbeltbrevkortet alltid måtte være merket «Brevkort med betalt svar» og svardelen «Svarbrevkort».

Ordning med dobbeltbrevkort

Fra november 1906 var det ikke lenger påkrevd at privat fremstilte brevkort som skulle sendes til utlandet hadde påskriften «Carte Postale» e.l.

BREVKORT MED BETALT SVAR

Carte postale
avec réponse payée

Brettet skrivemaskinskort
sendt som brevkort med
betalt svar.

Brettet skrivemaskin-
brevkort sendt fra
Kristiansand 4. juni 1920

størrelse.

Da postgiro ble innført fra 1.
mai 1943, ønsket man at flest mul-
lig firmaer skulle gå over til denne
ordningen. Dette nødvendig-
gjorde behovet for å kunne sende
innbetalingsblanketten i posten til
skyldneren.

Foreninger og bedrifter som
hadde postgirokonto kunne fra
august 1943, ved henvendelse til
Postgirokontoet få trykt spesielle
innbetalingskort (bl. 560c) kombi-
nert med medlemskort eller kravs-
skriv. En slik sending fikk form
som brevkort med betalt svar,
hvorav den ene delen utgjør krav-
skrivet/medlemskortet og den an-
dre delen innbetalingskortet. Disse
dobbelkortene kunne frem-
sendes til debitor uten særskilt
omslag mot porto som for trykk-
saker eller brevkort. Utover på
1950-tallet ser man at det var
mange elektrisitetsverk som be-
nyttet seg av denne ordningen og
den ble ofte kombinert med på-
trykk av frimerke på blanketten,
slik at man slapp å frankere for-
sendelsene manuelt.

Portotakster

Når det gjelder oversikt over porto-
takstene for brevkort, innenlands
og utland, henvises til Norges-
katalogen.

TATSBANENES RI
LILLEHAMM

BREVKORT

Kr. Sands tekn. Fabrikker A/s **Herr Kjøbmand Harald Lund**
Telegramadresse: „Teknikk“
Telefoner: 801-780-810

Indregistrert Varemærke.

FINSNES

med betalt svar opphørte 1. januar
1983 for innenlands bruk. Inter-
nasjonalt opphørte bruken av
dobbeltbrevkort med betalt svar
allerede 1. juli 1971.

«Folded Typewriter Postcards»

Vilkåret for å kunne sendes som
et brevkort var at det ikke var fes-
tet noe til kortet. Dette blir i ja-
nuar 1914 for i Cirkulære nr. 1 (da-
tert 7. januar) blir det meddelt:

«Fra Tyskland ankommende
brevkort, til hvis forside der er
fastklebet en ombøiet del av
selve kortet, paa hvilken adressen
er anbragt, blir fremtidig at ut-
levere som brevkort uten at sættes
i porto, saafremt den ombøiede
del i hele sin utstrækning henger
fuldstændig sammen med kortet
og ikke dækker mere end den
nederste halvdel av dettes
forside.»

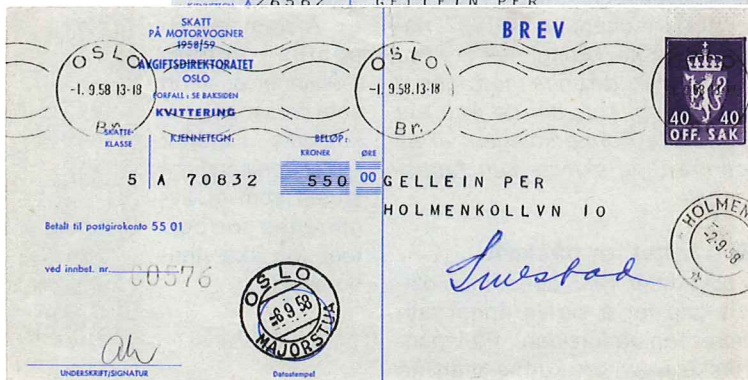
Slike brevkort, som også blir
kalt «remissebrevkort» ble fort
populære hos mange større be-
drifter. Årsaken var at man på en
skrivemaskin kunne skrive både
beskjeden samt adressen uten å
måtte ta kortet ut av skrivemaski-
nen.

Det var bare slike brevkort fra
Tyskland som var tillatt fremsendt
for brevkortporto til adressaten her
i landet. I mars 1914 gis det til-
svarende adgang for slike brev-

innenlands kan fremsende slike
brevkort med ombøyd forside.
Samtidig ble det også tillatt å
sende slike brevkort til de foran-
nevnte landene. Først på UPU-
kongressen i Madrid i 1920 blir det
vedtatt regler som åpner opp for
slike brevkort på internasjonal
basis.

Spesielle innbetalingskort

Mange samlere har slike innbeta-
lingskort (dvs. kvitteringsdelen) i
sine hjemstedssamlinger hvor
innbetalingskortet har blitt frem-
sendt for brevkortporto til skyldne-
ren. Dette er egentlig i strid med
reglementet for brevkort, som jo
skulle bestå av en stiv kartong, og
ikke to eller
tre like store
sider som var
brettet ned til
brevkort-

Hvis formatet på innbetalingskortet enn maksimumsmålene for brevkort, må det
fremsendes som brev. Øverst et innbetalingskort std. brevkortmål.

Posten gjør det igjen!

Da Kåre Frydenberg var direktør i Posten Norge la de ned Postmuseet med et pennestrøk, med Dag Mejdell i samme stol legger de ned Norges eldste postkontor, Oslo sentrum. Dette postkontoret er en etterfølger av det "post-contoir" som ble opprettet av Hannibal Sehested i 1647. Det har gjennom årene hatt mange adresser over store deler av sentrum. Siste plassering var i kirkegata 20, i motsatt ende av hovedpostkontoret innviet i 1924. Da postkontoret i 1814 ble flyttet til Storgata 23, klaget mange over at det var så langt å gå til postkontoret! Det viser at hovedpostkontoret ikke nødvendigvis må ligge i sentrum, ellers er det gjerne slik at sentrum flyttes med årene.

Gjennom 361 år har byen hatt et sentralt plassert postkontor, riktignok har adressene vært mange, men det har vært der. De kjente adressene er:

- 1661 Kirkegata 7
- 1689 Calmeyersgate
- 1699 Kongens gate 15
- 1730 Akersgata 11
- 1764 Kongens gate 19
- 1785 Rådhusgata 6
- 1806 Tollbugata 24
- 1811 Nedre Vollgate 25

- 1814 Storgata 23
- 1832 Stortorget 4
- 1833 Stortorget 10
- 1862 Møllergata 9
- 1869 Karl Johans gate 14
- 1924 Dronningens gate 15
- 2003 Kirkegata 20

De tidligste postkontorene var i et rom i postmesterens private hjem. Først i 1869 flyttet postkontoret inn i en bygning spesielt bygd for postkontoret, i Karl Johans gate 14, bare et steinkast fra Domkirken.

En hver storby har et hovedpostkontor (GPO), som

London, New York, Washington DC, Dublin, Khartoum, Stockholm, København o.s.v., men i Oslo trenger vi tydeligvis ikke det.

Det eneste som gjenstår når Postens Brevsenter flytter til Lørenskog er takk og farvel til stempler fra Oslo på våre brev. Vi kan da håpe at "Posten Norge" stemplene får litra B så vi kan dokumentere at Oslos posthistorie nærmest er slutt

Gratulerer med nok en historieløs beslutning.

Kjell Åge Johansen

Norgeskatalogen 2009

Av Bjørn A. Schøyen

Min første Norgeskatalog kjøpte jeg i 1977. Den gangen var dette en ganske enkel utgivelse trykt i svart/hvitt. Riktignok med en grundig og systematisk gjennomgang av de norske frimerkene, men blottet for spesialartikler, analyser av papirtyper, oversikt over portotakster, sjeldenheter på stempler osv. osv.

Grunnen til at jeg ser tilbake er for å sette de senere års kataloger i et perspektiv. Vi tar det ofte for gitt at Norgeskatalogen skal være en glitrende katalog med alt tilgjengelig stoff om de norske frimerkeutgivelsene, men glemmer ofte de hundretusener av arbeidstimene som frivillig har vært lagt ned for å utvikle katalogen fra den spede begynnelsen for mer enn 70 år siden til den storslagne verket som Norgeskatalogen 2009 faktisk er. Dagens katalog må være en av de beste spesialkataloger for et enkelt land som eksisterer. At Oslo Filatelistklubb i det hele tar seg tid, og ser det som økonomisk forsvarlig å gi den ut årlig, må sees på som en gave til norske filatelister.

Årets utgave av Norgeskatalogen følger i forgjengernes spor, hvor det foretas en viss utskiftning av artikkelinnholdet, samtidig som katalogdelen gjenspeiler den prisutviklingen vi alle har observert i de senere år. Rariteter og ikke minst frimerker i luksuskvalitet betales med skyhøye liebhaverpriser, mens merker i normal-kvalitet er langt tyngre å selge. For disse er nok muligheten for å oppnå tidligere katalogpriser helt utopiske.

Tilsvarende ser vi at prisene for sjeldne FDC'er er oppadgående, mens masseprodusert etterkrigsmateriale er nærmest uselgelig. Trist for alle oss som

har abonnert i bøtter og spann på norske FDC'er i 70- og 80-årene.

Artiklene

Når det gjelder de mer spesialiserte artiklene, så har man også i årets katalog valgt å beholde spesialartikkel om bestemmelse av plate- og gravingstyper på 20 mm-utgaven. Selv om den tar noe plass så kan den godt forsvares, og amatører som meg er overlykkelige over å ha et hjelpemiddel for å knekke «20 mm-kodene».

Selv har jeg arbeidet i mange år med avsløringer av forfalskninger innenfor Norsk Bypost, og jeg er veldig glad for at Norgeskatalogen har valgt å ta med en sterk utvidet oversikt over falske stempler på frimerkeutgavene mellom 1938 og 1945. Et svært nyttig hjelpemiddel for alle filatelister som vil unngå å bli lurt med falskstemplede krigsmerker. Oversikten tar også med falske stempler benyttet i 50-årene. Tatt i betraktning den svimlende prisutvikling på FDC'er i denne perioden, vil denne oversikten være nyttig for å avsløre forfalskninger av disse.

Årets utgave inneholder to glimrende artikler. Den første er ført i pennen av Peer-Christian Ånensen, og bør ha en allmenn appell. Den omhandler alle sidene ved produksjonen og ikke minst bruken av de norske portomerkene. Dette må være det mest kompakte og komplette som har vært skrevet om disse merkene noen gang. Slik artikkelen er komponert er den en stor inspirasjon for alle som er på jakt etter et nytt samleområde. I utgangspunktet kan portomerkene virke kjedelige, men etter å ha lest denne artikkelen kan jeg love at du vil se på disse merkene med nye øyne.

Den andre artikkelen som er skrevet av Wilfred Wasenden, og

retter seg mot den mer spesialiserte samler samtidig som den opptar et tema som burde være spennende lesning for de fleste. Artikkelen tar for seg sjøposten mellom Norge og Storbritannia i perioden 1840 til 1900. Vi kan lese om historien, skipene og hvordan portoen for brevpost forandret seg gjennom denne 60 års perioden. Artikkelen er svært gjennomarbeidet, og neste gang jeg ser et brev som har gått denne strekningen så vil jeg forhåpentligvis være i stand til å fastslå hvilken postvei det har fulgt og hvorvidt brevet er riktig frankert. Mao er også dette en artikkel som vil inspirere leserne til å velge nye samleområder.

Er det noe som mangler da?

Med en så omfattende og perfektjonistisk utført katalog kan man spørre seg – er det noe som mangler? Mange av oss har vel oppfatninger av spesielle temaer som katalogen kunne berøre. Kanskje innenfor katalogisering eller gjennom spesialartikler.

Personlig etterlyser jeg stadig de halvpostale utgivelsene som har vært solgt over disk på norske postkontor for oppfrankering av brev og pakker. Jeg sikter da til SCADTA merkene fra 1920

Norsk Filatelistisk Tidsskrift nr. 6 / 2008

KATALOGISERINGSNØKKELE FOR POSTHORNMERKENE

Værdi	Trykmetode	Farge	Trykmetode	Serietype	Posthorn	Tagging	Værdi	Overtryk	NK nr.	Merkmåder
3 ore	gulorange	Boktrykk	Boktrykk	Stravet	14 12 x 13 12	I	23			Bilshøyde = 21mm
3 ore	gulorange	Boktrykk	Boktrykk	Ukravet	14 12 x 13 12	II	41			Bilshøyde = 20mm
3 ore	gulorange	Boktrykk	Boktrykk	Ukravet	14 12 x 13 12	I, IV	51			Bilshøyde = 20mm
3 ore	gulorange	Boktrykk	Boktrykk	Ukravet	13 12 x 12 12	I	51			
3 ore	gulorange	Boktrykk	Boktrykk	Ukravet	13 12 x 12 12	I	56 B			
3 ore	gulorange	Boktrykk	Boktrykk	Ukravet	14 12 x 13 12	I	56A, 75			Uregelm. vinger
3 ore	gulorange	Boktrykk	Boktrykk	Ukravet	14 12 x 13 12	I	99			Vinger regelmessig
3 ore	gulorange	Dystrykk	Dystrykk	Ukravet	12 3 4 x 13 14	V	199			
3 ore	gulorange	Dystrykk	Dystrykk	Ukravet	12 3 4 x 13 14	V	263			
3 ore	gulorange	Dystrykk	Dystrykk	Ukravet	12 3 4 x 13 14	V	239			
3 ore	gulorange	Dystrykk	Dystrykk	Ukravet	12 3 4 x 13 14	V	276			

NK 56

NK 60

NK 56 og 60

NK 56 A (tagget 14 1/2 x 13 1/2)
NK 60 (tagget 13 1/2 x 12 1/2)
 - Det lille 3 står nærmere M enn O.
 - Stor fargefeil i posthornet.
 - Graveringslinje mellom posthornets sjalstykke og ovalen som fortsetter opp i sjalstykke.
 - Vinge 5 har 5 linjer, hvorav den første og siste er praktisk talt usynlig. Den midterste er forlenget slik at den sammen med den venstre strek nesten danner en y.
NK 66 (tagget 13 1/2 x 12 1/2)
NK 75 (tagget 14 1/2 x 13 1/2)
 - Det lille 3 står nærmere O enn M.
 - Liten fargefeil i posthornet under kronen.
 - Ingen graveringslinje opp i sjalstykke.
 - Vinge 5 har fem temmelig jevnstrekte streker. Strek nr. 2 og 3 fra venstre danner en u.

NK 56: Posthornets sjalstykke er forbundet med munstykket ovenfor.
NK 60: Posthornets sjalstykke er skilt fra munstykket ovenfor.
NK 56 A (perf. 14 1/2 x 13 1/2)
NK 60 (perf. 13 1/2 x 12 1/2)
 - Small 3 closer to M than O.
 - Large colourprint in bow of posthorn below the crown.
 - Engraving line between the bell part of the posthorn and the oval that runs into bell.
 - Wing 5 has 5 lines of shading, of which the first and last are almost invisible. The middle line of shading is lengthened so that it almost appears as a "y" with the left line.
NK 66 (perf. 13 1/2 x 12 1/2)
NK 75 (perf. 14 1/2 x 13 1/2)
 - Small 3 closer to O than M.
 - Small spot of colour in bow of posthorn below the crown.
 - No engraving line into the bell.
 - Wing 5 has five rather even lines of shading. Lines 2 and 3 from left appear as a "u".

NK 60

NK 56: The bell part of the posthorn is connected with the mouthpiece part above F.
NK 60: The bell part of the posthorn is disconnected from the mouthpiece part.

341

I 1991 ble det laget en ny trykksylindere (nr. 941y). Stemplete på denne trykksylindere har en lodrett strek inn i hodebunnen (se ill.). Denne streken finnes ikke på nr. 941x.

22. JUNI 1983. KONG OLAV V 80 ÅR.

Kong Olav V 80 år 2. juli. Motiv: Kong Olav V foran Kongebjørke gravor: Knut Lokke-Sørensen. Trykk: Ståltrykk fra NBS. Ark 50. Papir: Harrison (H2-B). Tagget: 13 x 13 1/2.

937 5,00 kr grunn (3.577.942)
 FDC (95.080)

7. OKTOBER 1983. JONAS LIE 150 ÅR.

150-årsjubileet for forfatteren Jonas Lie's (1833-1908) fødsel 6. november 1833. Motiv: Portrett av forfatteren i sitt arbeidsmiljø. Kunstner og gravor: Knut Lokke-Sørensen. Trykk: Ståltrykk fra NBS. Ark 50. Papir: Harrison (H2-G). Tagget: 13 x 13 1/2.

8 2,50 kr rod (9.902.942)
 FDC (89.712)

7. OKTOBER 1983. NORD-NORSKE BÅTTYPER.

Motiv: 2,00 kr: Nordlandsfjemborg, og 3,00 kr: Nordlaksfjell. Kunstner: Karl Erik Har. Trykk: Offset fra EMO. Ark 50. Papir: Harrison (H2-B). Tagget: 13 x 13 1/2.

2,00 kr flerfarvet (6.277.942)
 3,00 kr flerfarvet (3.552.942)
 FDC (103.418)

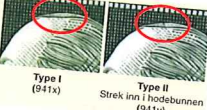
NOVEMBER 1983. KRONEMERKE KONG OLAV V.

Portrett av kong Olav V. Kunstner: Anne E. Holm. Gravor: Lokke-Sørensen. Trykk: Ståltrykk fra NBS (M1: 1983/87 og 90/91). Ark 50. Papir: Harrison (H2-G og H2-S). Tagget: 13 x 13 x 13 (Pg. 4).

Kroner mørk oliven (8.758.617)
 H2-G 17-11-1983 (antatt 8.658.000)
 H2-S 24-1-1991U (antatt 100.000)

Perioden 24-1-1991 til august 1992 utsendt til postkontorene 682.500 stk. av nr. 941y hvorav anslagsvis 100.000 - 125.000 antas solgt innen merket ble innrullet 31-12-1992. Restbeholdningen av nr. 941x og 941y.

Se nr. 631 og nr. 641/45.

Type I (941x) Type II (941y)

181

årene som skulle benyttes som tilleggssfrankering på luftpostbrev til Colombia, og ikke minst Adams Expres merkene som i 1898 ble solgt på landets postkontor for oppfrankering av følgebrev for pakker sendt til Kristiania. Jeg forstår at katalogkomiteen har et konservativt syn på hva som skal regnes som norske frimerker, men føler vel likevel at tiden er overmoden for å gi disse merkene et lite hjørne i katalogen.

Uansett - Årets katalog går inn i rekken av glimrende katalogproduksjoner i regi av OFK, og bør være obligatorisk i ethvert filatelistisk bibliotek. Så all honnør til katalogkomiteen for det endelige produktet. En filatelistisk verden uten Norgeskatalogen vil være en fattigere verden. Støtt opp om arbeidet, kjøp katalogen, kos deg med artiklene, studer prisene og en fantastisk layout.

Sjøposten mellom Norge og Storbritannia fra 1840 til 1900

av Wilfred Wasenden

Historikk

Efter at krigen, der Danmark Norge var i strid med Storbritannia, ble avsluttet i 1814, ble også postforbindelsen mellom landene gradvis normalisert. De første årene var postveien kort og, og det ble bare registrert noen få brev sendt mellom Norge og Storbritannia i perioden 1814 til 1840 med private skip. Først da britene endret strategien for import og eksport begynte med på 1840-tallet, slik at Norge kunne konkurrere med Canada om eksport av trelast, og av maskiner og jernisk utstyr fra Storbritannia, ble det i i samarbeiden, og dermed også i korrespondansen mellom landene. Etter hvert ble korrespondansen så stor at det ble behov for å regulere postutvekslingen i en egen postkonvensjon.

Postkonvensjonen mellom Sverige-Norge og Storbritannia

I 1801 ble det inngått Postkonvensjonen mellom Sverige-Norge og Storbritannia. Den ble signert i London 24. august 1800 og ratifisert 22. januar 1801. Den ble senere ratifisert av Storbritannia og Norge i 1801. Den ble senere ratifisert av Storbritannia og Norge i 1801.

Postkonvensjonen mellom Norge og Storbritannia

I 1801 ble det inngått Postkonvensjonen mellom Sverige-Norge og Storbritannia. Den ble signert i London 24. august 1800 og ratifisert 22. januar 1801. Den ble senere ratifisert av Storbritannia og Norge i 1801.

Skipbrev, adressert til London, sendt fra Bergen 8. april 1851 med dampskipet Jula, sendt av den norske Post i et brev med et norsk posthornmerke. Brevet er trykket i NEWCASTLE-ON-TYNE 1. April 51, for det ble adressert til London.

Norske portomerker

av Per-Christian Aasen

1. juli 1899 innførte man bruk av portomerker på ufrankerte og utlitterte frankerte for sendelser. Ordningen varte i 38 år før bruken av egne portomerker ble avviklet 1. oktober 1927. Området byr på store muligheter og utfordringer for den interesserte samler med et mangfold av trykninger, forseggjorte sanger, osv.

I gamle dager var det ganske vanlig å sende brev uten frimerker. Posten for et brev behøvde av veien ingen annen betalt stempel enn det som var på brevet selv. Men da man fikk postmerker, som var små, runde, og som man kunne trykke på, ble det enklere å sende brev uten frimerker. Dette var spesielt nyttig for de som ikke hadde råd til frimerker, eller for de som ikke hadde tid til å kjøpe frimerker. Postmerker ble derfor en viktig del av postvesenets historie.

Postmerker ble innført i Norge i 1899. De var små, runde, og som man kunne trykke på. De var spesielt nyttig for de som ikke hadde råd til frimerker, eller for de som ikke hadde tid til å kjøpe frimerker. Postmerker ble derfor en viktig del av postvesenets historie.

Postmerker ble innført i Norge i 1899. De var små, runde, og som man kunne trykke på. De var spesielt nyttig for de som ikke hadde råd til frimerker, eller for de som ikke hadde tid til å kjøpe frimerker. Postmerker ble derfor en viktig del av postvesenets historie.

Postmerker ble innført i Norge i 1899. De var små, runde, og som man kunne trykke på. De var spesielt nyttig for de som ikke hadde råd til frimerker, eller for de som ikke hadde tid til å kjøpe frimerker. Postmerker ble derfor en viktig del av postvesenets historie.

Postmerker ble innført i Norge i 1899. De var små, runde, og som man kunne trykke på. De var spesielt nyttig for de som ikke hadde råd til frimerker, eller for de som ikke hadde tid til å kjøpe frimerker. Postmerker ble derfor en viktig del av postvesenets historie.

Postmerker ble innført i Norge i 1899. De var små, runde, og som man kunne trykke på. De var spesielt nyttig for de som ikke hadde råd til frimerker, eller for de som ikke hadde tid til å kjøpe frimerker. Postmerker ble derfor en viktig del av postvesenets historie.

Postmerker ble innført i Norge i 1899. De var små, runde, og som man kunne trykke på. De var spesielt nyttig for de som ikke hadde råd til frimerker, eller for de som ikke hadde tid til å kjøpe frimerker. Postmerker ble derfor en viktig del av postvesenets historie.

Postmerker ble innført i Norge i 1899. De var små, runde, og som man kunne trykke på. De var spesielt nyttig for de som ikke hadde råd til frimerker, eller for de som ikke hadde tid til å kjøpe frimerker. Postmerker ble derfor en viktig del av postvesenets historie.

Postmerker ble innført i Norge i 1899. De var små, runde, og som man kunne trykke på. De var spesielt nyttig for de som ikke hadde råd til frimerker, eller for de som ikke hadde tid til å kjøpe frimerker. Postmerker ble derfor en viktig del av postvesenets historie.

Velkommen til Stavanger og Nordia 2008

Alle frimerkeinteressert har mye å glede seg til når Nordia 2008 åpner sine dører 23. oktober i xxxx halleni Stavanger. Kvaliteten på de over 200 utstilte eksponatene er meget høy og totalt stilles det ut filatelistisk materiale på 16.000 sider. Den totale verdi er på rundt 80 mill. kroner. Utstillingslokalet er stort, lyst og romslig med god plass til alle aktiviteter.

Nye frimerker og helpost

Det blir tre filatelistiske nyheter i utstillingsperioden fra 23. til 26. oktober. På åpningsdagen utgis «Stavanger-frimerkene» på et miniatyr-ark. Dette får samme format som BL31 utgitt i anledning H. M. Kongens Garde 150 år, 2006. På utstillingens andre dag kommer fire nye kunstnerfrimerker fra norsk etterkrigstid. To helpost-kort utgis også til utstillingen med flotte motiv fra Stavanger havn.

Stempelprogram

Stempelprogrammet omfatter følgende tema: 23. oktober Nordia-dagen, 24. Kunstens dag, 25. Samlernes dag, og 26. Kulturhovedstaden. I tillegg har man et gjennomgående stempel for alle dagene, med de nordiske svaner som motiv.

208 eksponat over 16.000 sider

På utstillingen finner vi nærmest en komplett presentasjon av norsk luftfartspost. Med følgende eksponat: Egil H. Thomassen «*Air Mails of Norway 1920 - 1945*», som presenteres i mesterklassen. Eksponatet viser utviklingen av norsk luftpost fram til 1945, samt studie av norske luftpostfrimerker, -etiketter og -portotakster.

Ole Helmer Sjø's minne, ved Ingvild Sjø Fasting «*Norwegian airmail to 1945*».

Finn Nordrum «*Norsk luftpost 1910 – ca. 1950*». Samlingen om-

fatter brev, luftpost med 1. dagsflyvninger innlands, og til fra Norge og utlandet. Dessuten ekspedisjonspost og haveripost Knut Richard Rasmussen «*Norsk luftpost 1920 – 1940*». Her vises oppbygningen av hovedrutenettet. Innledningsvis et lite utvalg av de mange ulike forløpere før offisiell luftpost etableres i 1920. Polar- og ekspedisjonsflyvninger preget luftfarten på 1920- og 30-tallet sammen med forsøksruter. Til slutt en studie av tysk luftpost under okkupasjonen 1940 – 45.

Svein Arne Hansen «*Ville d'Orléans*» post som var med ballongen av samme navn, som landet i Norge i 1870.

Hallvard Slettebø «*LZ 127 «Graf Zeppelin» and Norway*». Det tyske luftskipet LZ 127 «Graf Zeppelin» gjennomførte to flyvninger langt mot nord i 1930, med dropp av post i Hammerfest og Bergen.

Konkurransseklassene har følgende eksponater:

Mesterklassen teller syv eksponater, tre fra Norge og ett fra hver av landene Danmark, Sverige og USA.

Tradisjonell filateli viser 42 interessante eksponat.

Posthistorie er den desidert største med 68 eksponat. Luftpost har åtte utstillere. I klassen astrofilateli et eksponat av Ingolf Kapelrud, som presenterer sin «*Northern Light Rockets in Norway and Sweden*».

Motivfilateli spenner over mange interessante tema: Norwegiana fra hele verden, sjøfartsnasjonen Norge, sommerfugler, mål månen, Røde Kors, den svenske kirke, forholdet mellom mennesker og papegøyer for å nevne noen av temaene som er presentert. Ungdomsfilateli er representert med tre eksponat. I klassen litteratur er det 23 utstillere.

Under utstillingen vil det jevnlig bli arrangert guidede turer hvor

samlingene blir presentert.

Å p e n klasse har også et bredt register av interessante eksponat utstillere fra New Zealand, USA,

Sverige, Danmark, Storbritannia, Finland i tillegg til Norge. For hjemstedssamlere er det to interessante eksponater som viser postgangen i Ryfylke. Dette er et område som hadde et stort antall poståpnerier og brevhus knyttet til de mange dampskipskaiene i fjordene og på øyene.

Mange handlere og postverk

Alle de store frimerkehandlerne i Norge og flere fra Norden skal ha stands på utstillingen. Følgende handlere er til stede: Skanfil, Geir Brunsæl, Stein Kristiansen, Finn Aune Filateli og Posthistorie, Frimerkehuset, Nordfrim Norge / Skien Mynt & Frimerker, Germeten, Engers Frimerker, AB Philea, Thomas Høiland og Postiljonen. Posten Norge og alle de nordiske postverk – Sverige, Åland, Finland, Danmark, Færøylene, Island og Grønland – har stands.

Så her skal det bli gode muligheter for å gjøre gode kjøp samt komplettere samlingene – hva enten det gjelder gamle frimerker og brev eller nyheter, eller rekvisita mv.

Forbundet og de lokale klubbene Stavanger, Sandnes og Hafsljøfjord vil ha egne stand.

Barn og ungdom

For barn og ungdom blir det aktiviteter. Rogalands Avis arrangere i samarbeid med Nordia 2008 og Posten en tegnekonkurranse over fire uker. De innkomne tegn-

Åpningstider:

Torsdag 23. oktober: Nordiadag	åpent kl. 15 - 18
fredag 24. oktober Kunstens dag	åpent kl. 10 - 18
lørdag 25. oktober Samlernes dag	åpent kl. 10 - 17
søndag 26. oktober Postens dag	åpent kl. 12-15

gene vises i utstillingshallen. Hver av de fire ukevinnerne får et eget ark med 20 PF av egne frimerker. Og en Hovedvinner får en premie i tillegg, alle får et diplom. På lørdag er det premieutdeling til de unge prisvinnerene. Det er lagt opp til egne aktiviteter for barn og ungdom med utdeling av frimerker og presentasjon av tema som: Lære å vaske frimerker, hvorfor samle frimerker – kåseri, bli med i en frimerkeklubb, hva bestemmer kvalitet, hva er en «general» samler.

Møter

Flere foreninger avholder åpne møter under utstillingen, så hvis du er interessert i motiv, posthistorie, krigspost eller skipspost bør du merke deg møtetidspunktene.

Kunstnerne Kjell Pahr Iversens og Helgi Joensen stiller også ut en del av sine kunstverk.

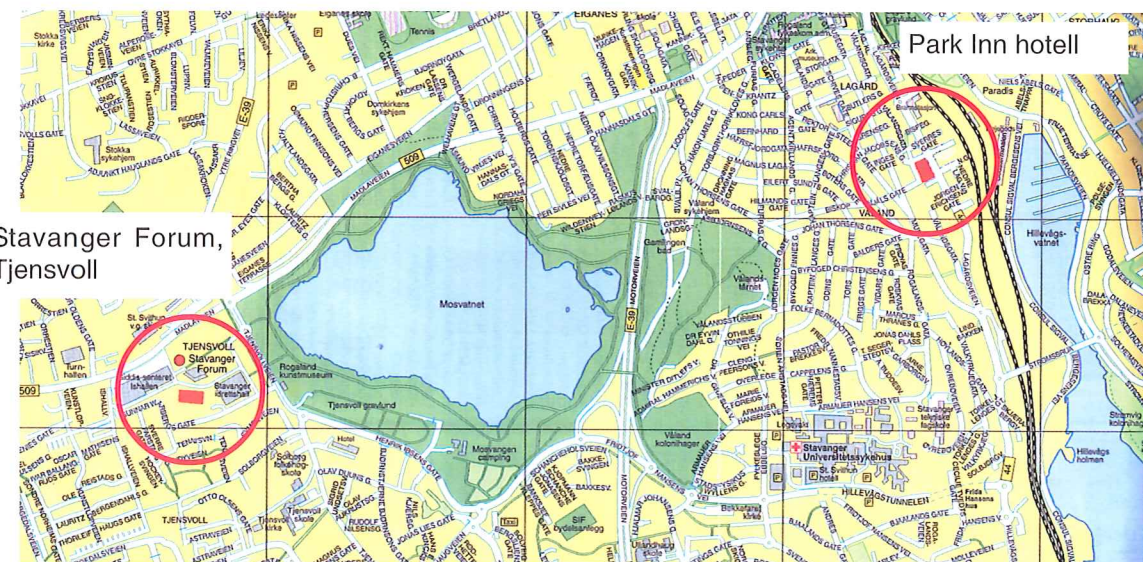
Vel møtt i Stavanger!

Erik Chr. Martens

Transport

Transport mellom hotellet og utstillingen er svært enkelt: Ta buss nr. 3. Avganger 2-4 ganger i timen. Buss nr. 3 har stopp ved Park Inn hotell, i Stavanger sentrum og ved Tjensvollkrysset /Stavanger forum der utstillingen er.

Mer informasjon om utstillingen, program, overnatting (vær rask), salgsprodukter og annet på www.Nordia2008.com

Kan plastlommer skade mine frimærker?

Hvordan kan «jeg» best opbevare mine frimærker er et meget vigtigt punkt, men mange samlere har ikke noe bevisst forhold til det. Temaet har hittil vært lite omtalt i filatelistisk presse, men nå ser det ut til å løse. Denne artikkelen stod i Dansk Filatelistisk Tidsskrift nr. 4/2008. Da den berører forhold som det er meget viktig at også norske samlere får kunnskap om, har vi fått tillatelse til å gjengi artikkelen i Nft.

Temaet «oppbevaring av filatelistisk materiale» er meget bredt, og omfatter alt fra bruk av oppbevaringsmedier til omgivelser (lys, varme, luftfuktighet, trykk osv.). Men denne gang er det altså bruk av plastlommer som blir diskutert. Vi mottar gjerne synspunkter fra lesere.

Af Ib Krarup Rasmussen

Dette spørsmål har mange samlere stillet sig i tidernes løb. Og man kan udvide spørgsmålet mere bredt til: hvordan skal jeg opbevare mine frimærker, så de ikke tager skade? På baggrund af en aktuell diskussion i Tyskland om dette emne, vil jeg prøve at komme med nogle vejledninger her.

Man kan ikke forlange af almindelige samlere, at de skal kunne gennemskue, hvad de for-

skellige plasttyper har af egenskaber. Man er henvist til at stole på, hvad producenterne af de forskellige filateliartikler markedsfører og de oplysninger, de giver om produkternes kvaliteter og egenskaber.

Nedenfor vil jeg argumentere for, at det desværre ikke er nok. Min baggrund for denne udtalelse er i denne sammenhæng en lidt anden og mere end blot som redaktør af et filatelistisk tidsskrift. Hvad de færreste måske ved er, at jeg før min ansættelse som forretningsfører for Danmarks Filatelist Forbund i næsten 18 år var ansat i en mellemstor plastvirksomhed (med ca. 50 ansatte), heraf i en årrække som produktionssjef. Virksomheden producerede især plastlommer og ringbind og en hel masse andre plastprodukter, herunder de såkaldte røddefarvede danske pas. Vi arbejdede med mange forskellige plasttyper og leverede f.eks. også plastlommer til virksomheder i frimærkebranchen, herunder også Post Danmark Frimærker (årsmapper og souvenirmapper). Jeg kan således udtale mig med en vis vægt om de forskellige plasttyper og deres egenskaber.

Artiklerien i «Philatelie»

I første omgang vil jeg dog starte et helt andet sted. I det tyske forbundsblad «Philatelie» har der siden december 2007 været en meget livlig debat om især skader på frimærker som følge af opbevaring i glasklare PVC hårdfolie-lommer.

I decembernummeret 2007 (side 35-40) skriver Peter Feuser en stor artikel om «Blyulfidskader på klassiske frimærker». Redaktionen af Philatelie gør allerførst rede for, at artiklen udtrykker forfatterens egen holdning og ikke er udtryk for tidsskriftets holdning. De er nok klar over, at der er sprængstof i artiklen især overfor

Philatelie und Postgeschichte

Bleisulfidschäden bei klassischen Briefmarken

Die hier gemachten Aussagen stellen die persönliche Meinung des Verfassers Peter Feuser dar. Für die These, dass PVC-Folien für Schäden an klassischen Briefmarken verantwortlich sind, gibt es keine gesicherten wissenschaftlichen Erkenntnisse. Nach reiflicher Überlegung und Prüfung hat sich die Redaktion dennoch entschlossen, diesen Beitrag in Fortführung und Ergänzung eines Artikels von Wolfgang Mauxen in philatelie, Mai 2003, zu veröffentlichen, da die Probleme, um die es hier geht, bis heute nicht als endgültig gelöst anzusehen sind. Um dem Leser eine eigene Meinungsbildung zu ermöglichen, wird diese Publikation auch durch Stellungnahmen und Einschätzungen deutscher Zabelehrer aus dem Jahr 2003 ergänzt. Der nachfolgende Beitrag von Peter Feuser ist auch bei ihm als Sonderdruck erhältlich. - red.

Im Jahre 2000 habe ich mich an einen bekannten Albenhersteller gewandt und meine große Besorgnis darüber zum Ausdruck gebracht, dass meiner Meinung nach handelsübliche PVC-Folien schwerwiegende Schäden an klassischen Marken auslösen können. Diese PVC-Kunststoffe wurden und werden von verschiedenen Herstellern für sog. Transparenthalben, für Blattschutz oder Briefhüllen und für eine große Anzahl anderer Aufbewahrungsmittel für Marken und Belege verwendet.

Nach meinen langjährigen Beobachtungen häuften sich seit Mitte der siebziger Jahre bei einer Vielzahl klassischer und bei einer kleineren Anzahl späterer Markenausgaben schwerwiegende Verfärbungen und Zerstörungen der Papierstruktur. Es bestand bei Feststellung der offensichtlich in jüngerer Zeit entstandenen Beeinträchtigungen fast immer ein Zusammenhang mit der Lagerung dieser Marken unter PVC-Kunststoffen, die nach meiner festen Überzeugung für die teils gravierenden Schäden verantwortlich sind. Neben gewöhnlichen Marken waren von den teils massiven und zerstörerischen Schäden auch in zunehmendem Maße sehr hochwertige Marken und Briefe betroffen, zum Teil auch unwiederbringliches philatelistisches Kulturgut.

Beobachtet werden konnten folgende drei Schadensarten:

I) Wir kennen klassische Marken, die aufgrund ihrer Farbsammensetzung zur «Oxydation» neigen, vor allem Orange-, Gelb- und Rottöne. Bei diesen Marken waren in gewissem Umfang auch in der Vergangenheit Verfärbungen zu beobachten, wobei für die Veränderungen wohl in aller Regel unsachgemäße Lagerungen, beispielsweise Feuchtigkeits- oder Temperatureinflüsse, verantwortlich waren. Seit etwa 1975 häuften sich farbveränderte Marken nach Lagerung unter PVC-Folien in besorgniserregendem Maße. Hinzu kamen jedoch neu auch Veränderungen anderer Farben wie Blau- oder Grüntöne. In allen Fällen konnte beobachtet werden, dass die Markenfarben dunkler wurden, vielfach bis zur völligen Schwarzfärbung. Weiter ließ sich beobachten, dass sich bestimmte Marken unter weitgehend luftdicht abgeschlossenen PVC-Folien grundsätzlich nach kurzer oder längerer Zeit verfärbten, während sie bei anderer Aufbewahrungss-

art, beispielsweise in handelsüblichen Klemmtaschen auf Alblumblättern aus Karton oder etwa in Einsteckbüchern, keinen Schaden nahmen.

Bleisulfidschäden der Kategorie I (Beispiele, Pos. 1 und 4 Originalfarben)

II) Es konnte ferner eine auffällige Schadenshäufung an Marken festgestellt werden, die auf farbigem Papier gedruckt wurden, beispielsweise die Erstaussagen von Baden, Preußen oder Württemberg, und hier besonders die auf gelbem oder rosa Papier gedruckten Wertstufen. Diese Marken waren glasklar geworden, färbten sich vorder- und rückseitig schwarz und waren im finalen Stadium regelrecht verdorben und der Selbstauflösung nahe. Derartige Schäden konnten man früher nur bei Marken registrieren, die massiver Hitze (beispielsweise durch Kriegsereignisse) ausgesetzt waren.

Typische Bleisulfidschäden der Kategorie II (Pos. 1 Originalfarbe)

III) Die dritte Gruppe beeinträchtigter Marken betrifft Ausgaben, die als Fälschungsschutz mit einem normalerweise nicht sichtbaren Unterdruck versehen wurden (beispielsweise preußische Marken der zweiten und dritten Ausgabe oder bestimmte Marken des Norddeutschen Postbezirks). Dieser Unterdruck tritt in der Regel nur durch chemische Manipulation (z.B. durch Schwefelwasserstoff) schwarz oder braunschwarz zu Tage und führt dann zu einer erheblichen Wertminderung der betroffenen Marke. Auch hier konnte in den letzten Jahrzehnten eine extreme Häufung geschädigter Marken festgestellt werden.

Typische Bleisulfidschäden der Kategorie III (Pos. 1 Originalzustand)

Geschädigte Marken befanden sich

■ in Ringalben, bei denen die herkömmlichen Karton-Albumblätter mit einer durchsichtigen Blattschutzhülle aus handelsüblichem PVC-Kunststoff überzogen wurden. Diese Blattschutz-

Denne artikel i Philatelie December 2007 af Peter Feuser startede hele diskussionen om hårde PVC-lommers egnethed til opbevaring af frimærker. Artiklen rummer afskrækkende eksempler på misfarvning af ældre tyske frimærker.

de store etablerede tyske album-producenter.

Peter Feuser gør rede for, at han allerede i år 2000 tog kontakt til en producent af albumsystemer og luftede sin store bekymring for, at lommer af hård PVC folie kunne have stor skadevirkning på klassiske frimærker. Han havde bemærket, at frimærker og breve, som var opbevaret i PVC (og det er ikke bløde PVC-lommer, som har været bandlyst i mange år til opbevaring af frimærker m.m.), tog varig skade af opholdet. Skaderne giver sig især til kende ved, at røde, blå og grønne farver bliver mørkere, i ekstreme tilfælde nærmest sorte. Han har også konstateret, at frimærker på farvet papir tager skade – vi taler om klassiske tyske mærker på gult eller rosa papir, hvor papiret bliver porøst og bliver farvet delvist sort.

Hans henvendelse bliver kategorisk afvist. På anbefaling af Bundesanstalt für Materialprüfung i Berlin, som i øvrigt tidligere har beskæftiget sig med opbevaring af frimærker i plast, henvender han sig til Papiertechnische Stiftung (PTS) i München.

PTS udtaler, at farvestofferne på de gamle frimærker indeholder meget bly (i gamle dage anvendte man tit blyfarver) og de hårde PVC-lommer indeholder bl.a. en svovlholdig tinstabilisator. Kemisk sker der det, at blyet i farvestoffet migrerer (udvandrer) over i plasten og tinstabilisatorer migrerer ud af plasten. De træder i kemisk forbindelse med hinanden og danner så blysvulfid, som er et sort og meget sværtopløseligt tungmetalsalt. Denne advarsel offentliggør han i sine auktionskataloger, han er nemlig frimærkehandler.

Dette får to producenter af frimærkealbum til at indlede en retssag mod Peter Heuser. Man bestrider eksperternes udtalelser. For at gøre en lang historie kort kan siges, at Peter Heuser nu i nogle år er involveret i juridisk tovtækkeri, som lakonisk ender

Philatelie und Postgeschichte

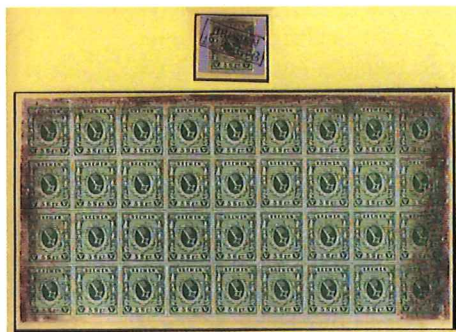
Bleisulfidschäden bei Briefmarken (2)

Es war zu erwarten, dass Peter Feusers Artikel zu Bleisulfidschäden an Briefmarken, die unter PVC-Folie aufbewahrt wurden, Reaktionen auslöste. Waren dies bei den ersten Publikationen 2003 nur wenige, sind es dieses Mal bedeutend mehr. Bis Redaktionsschluss trafen nahezu täglich neue Erfahrungsberichte ein. Der APHV reagierte schnell, indem er am 29. November 2007 zu einer Vorstandskunde einlud. Der Vizepräsident des APHV, Hans W. Hohenester, teilte mit, dass eine Stellungnahme der Verlage geplant sei. APHV-Präsident Armin Hölzer kündigte eine Presseinformation seines Verbandes an, die allerdings bei Redaktionsschluss zu dieser Ausgabe (5. Dezember 2007) noch nicht vorlag und deshalb nicht berücksichtigt werden konnte. Dies lässt genügend Spielraum für einige weitere grundsätzliche Überlegungen, aber auch für konkrete Ratschläge.

Das wirkliche Problem

Hersteller resp. Vertrieber von Albenfolien stellen ihre Produkte gerne positiv als eine Art „Rundumschutz“ für den Sammler vor und werben dementsprechend mit Güteigenschaften. Im O-Ton liest sich das beispielsweise so: „Warum haben Sie sich mit Ihren Sorgen nicht an den Hersteller der Alben gewandt, denn wir hätten Ihnen dann sachlich und wissenschaftlich begründete Informationen geliefert. Wir teilen Ihnen mit, dass unsere Albenblätter alterungsbeständig, säurefrei, archivfähig und resistent gegen schädliche Umwelteinflüsse sind. Unsere Folienblätter, die aus Hart-PVC bestehen, sind ebenfalls weichmacher- und säurefrei. Hart-PVC ist sogar lebensmittelgerecht und wird seit 1976 bei uns, aber auch von anderen Herstellern für Albenblätter verwendet.“ (Brief vom 2. Mai 1996)

Der Sammler, der diesen Brief erhielt, kommentierte ihn mit den Worten: „Leider bemüht sich ... (die gemeinte Firma) in keiner Weise auf meine Vorwürfe einzugehen. Vielmehr stellt sie mich als dummen Jungen hin (meine Sorgen werden beim Hersteller sachlich und wissen-

Ein Bild, das für sich spricht! Die vorhandenen Schädigungen sind kaum zu übersehen.

schaftlich beseitigt), d.h. meine Ausführungen waren wohl nicht sachlich, geschweige denn wissenschaftlich. ... Ich habe nie behauptet, dass in den Folien Weichmacher sei. Auch will ich nicht meine Butterbrote darin einpacken (sie sind lebensmittelgerecht). Vielmehr habe ich den Zusammenhang mit eventuell vorhandenen Schwefelanteilen und der Verfärbung gewisser Preussenmarken herausgestellt. Darauf geht ... (die gemeinte Firma) nicht ein.“

Genau dieses aneinander vorbei reden scheint die eine Seite des Problems zu sein, die andere, dass man im Marketing gerne einen Eindruck vermittelt, der in keiner Form zu halten ist. Denn welches Produkt soll heute „resistent gegen schädliche Umwelteinflüsse“ sein, vielleicht gar noch resistent gegen atomare Strahlung, die aus der Umwelt kommt, gegen Säuren und Basen, gegen Stoffe, die man noch nicht einmal letztlich in ihrem Zusammenwirken kennt?

Das belegen doch alle bisher – auch von den Verlagen – getätigten Untersuchungen: eben die Widerspruchlichkeit der Aussagen. Wenn diese aber besteht, und

darüber kann ja nun kein Zweifel bestehen, dann folgt doch alleine daraus, dass jeder alles behaupten kann, auch den Widerspruch zur anderen Seite, dass aber eben nicht alles richtig ist, was behauptet wird. Das ist nicht mehr als das kleine 1x1 menschlicher Logik.

Was könnte man daraus ableiten? Für die Produzenten und Vertrieber von Folien? Zum Beispiel, dass sie ihre Kunden über mögliche und nicht absolut ausschließbare Risiken informieren, ähnlich wie jeder Medikamenten-Hersteller möglichst umfangreich auf einem Beipackzettel über denkbare (ja auch nicht stets eintretende) Risiken und „Nebenwirkungen“, zumal im Zusammenhang mit anderen Faktoren, informiert. Wer sich heute die Beschreibungen und Sicherheitshinweise bei selbst kleinsten scheinbar harmlosen Geräten durchliest, weiß, in welche Haftungs-pflicht Hersteller geraten können, wenn sie dies unterlassen.

Man könnte daraus ebenfalls ableiten, dass – im Falle einer eines Tages nachweisbaren Schädigung bestimmter Briefmarken, die in PVC-Hüllen aufbewahrt werden – kein Haftungsausschluss mehr

Philatelie und Postgeschichte 288 / philatelie 367 / Januar 2008

49

2. del af artikelserien i Philatelie, hvor læserne kommer med reaktioner. Her indrages f.eks. også røde frimærker fra Sverige i 1920'erne, som markant er blevet mørkere i farven.

med, at retten udtaler, at det kan godt være at folien påvirker frimærkerne skadeligt, men det kan også være, den ikke gør det. Det er kun noget langvarige undersøgelser kan afgøre. Rets-sagens udgifter deles mellem parterne.

Peter Heuser nævner i sin artikel, at det er en kendt sag blandt frimærkeeksperter, prøvere og auktionsfolk, at disse skader på frimærker eksisterer.

Producenterne af pvc-lommerne af hårdfolie hævdar på deres side, at disse skader på

frimærkerne kan være kommet af andre årsager: en svovlholdig atmosfære, ikke hensigtsmæssig opbevaring, f.eks. under fugt. PVC-materialet har, udtaler de, været anvendt siden 1950'erne, bl.a. også til fødevareemballage, opbevaring af lægemidler og blodprodukter, så det er et velprøvet produkt. Man fremhæver, at folien er blødgørerfri. Det sidste lader vi lige stå et øjeblik – folien hævdes at være blødgørerfri – jeg kommer senere tilbage til, hvorfor det ikke er teknisk muligt, at den er det.

Hvis Philatelie-redaktionen var lidt tilbageholden i december-nummeret, så bliver det fuldstændigt vendt om i Januar-nummeret (2008), fordi redaktionen var blevet fuldstændigt overvældet af henvendelser fra læsere som reaktion på artiklen. Mange samlere har opdaget de omtalte skader i gamle frimærker. Det viser sig også, at problemet har været diskuteret i mange af de tyske specialorganisationer, og at problemet der havde været kendt i årevis.

Det tyske tidsskrift opfordrer til, at producenterne af disse lommer lavet af hård PVC giver en varedeklaration på lommerne, hvor man advarer om de skader, lommerne kan give. Deklarationen skulle lyde (her kun gengivet i uddrag):

«Denne PVC-folie er blevet fremstillet af den tyske plastindustri i mange år. Den er ifølge oplysninger fra producenten fri for blødgørere og syrefri og under normale rum-, lys-, temperaturog fugtighedsforhold egnet

til opbevaring. Breve, frimærker og dokumenter er godt at opbevare i dette system.

Lommerne yder dog ikke beskyttelse mod direkte sollys og heller ikke mod høj fugtighed eller ligefrem vand og heller ikke mod ild eller mekanisk ødelæggelse.

Det kan ikke udelukkes, at der er frimærker især produceret før 1900, som bliver udsat for iltningssprocesser i PVC-lommerne. Disse kan enten hurtigt, eller efter måneder eller år optræde med synlige farveændringer. Hvorfor dette sker, er endnu ikke videnskabeligt bevist.»

Derefter nævnes nogle mærker, som særligt er udsat, men det anføres også, at mærker efter 1900 også kan rammes, ligesom røde stempler og røde etiketter også er udsat.

Umiddelbart er det vist ikke sket, at lommerne påføres en sådan «brugsanvisning», men det kan være det kommer. Det vil nok også være det samme, som at jage kunderne langt væk!

Men skal vi overhovedet bruge PVC-lommer?

Artiklen i Philatelie nr. 1/2008 slutter med en lang række læserbidrag, med den ene rædsels-historie efter den anden. Bl.a. vises en række svenske røde mærker fra 1920'erne, som er totalt misfarvede.

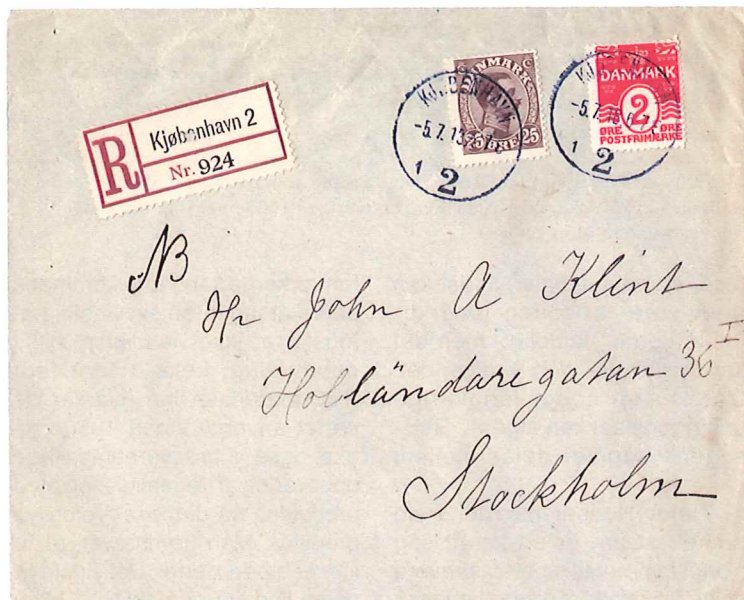
Philatelie-redaktionen nævner derefter problemet, at når man udstiller, så skal det ske i plastlommer (det står i reglementerne). Hvad gør man så?

Diskussionen fortsætter i de følgende numre af Philatelie. Wolfgang Maasen, redaktør af tidsskriftet laver en glimrende gennemgang af de forskellige plasttyper i februar-nummeret. I marts-nummeret refereres en lang række holdninger fra forbund og producenter. Artikelserien bevæger sig derefter i de følgende måneder over i spørgsmålet om papirs indflydelse på opbevaring. Interessant nok, men platen var hovedinteressen, og det er den, jeg vil fokusere på i det følgende.

Brug ikke PVC under nogen form til opbevaring af frimærker

Allerførst vil jeg – med min baggrundsekspertise – advare om overhovedet i nogen sammenhæng at bruge PVC til opbevaring af frimærker.

De hårde PVC-lommer bruges faktisk i rigt mål også i Danmark. Mange frimærkehandlere bruger PVC-lommer til opbevaring af breve og postkort i deres kasser. Folien er klar og stiv. Den støtter materialet godt. Den er hensigtsmæssig. Mange auktionslot er også opbevaret i hårde PVC-lommer. F.eks. de lommer, der er klæbet op på karton, og hvor man let kan se mærkerne eller brevene fra begge sider. Bemærk her, at de fleste auktionsfirmaer skriver på kartonen: denne folie egner sig ikke til langtidsopbevaring af frimærker – dette skal tages ganske bogstaveligt!

Fra min egen samling kan jeg også vise eksempel på denne mørkfarvning af den røde farve. Bemærk registreretiketetten på brevet ovenfor. Den er tydelig meget mørkere end samme slags etiket som på brevet på næste side. 2 øres mærket er dog ikke misfarvet.

Hvorfor tales der egentlig om hård og blød PVC ?

Den bløde PVC kendes i mange sammenhænge: badebolde, ringbind, sleepoverpuder, selvklæbende lommer og i gamle dage også lommer til ringbind. Den bløde folie, som bruges her indeholder sjovt nok en blødgører (f.eks. kaldet DEHP, DOP eller andet, der er mange forskellige typer), som er en væske, der er blandet i PVC-granulatet ved kalibreringen af plastmassen til en folie. Det kan typisk være 30-40% af foliens masse. (Ja du læste rigtigt – over en tredjedel af folie er blødgørervæske). Det kommer også andre stoffer i folien – i almindelighed er det fabrikskemeligheder – men udover farvestof, hvis det er en farvet folie – kan det f.eks. være tungmetal-baserede stabilisatorer. Tungmetaller er der miljømæssigt meget diskussion om, så folieproducenterne har eksperimenteret meget med forskellige stabilisatorer. Blødgørerne er også forskellige, den molekylære opbygning kan være i kortere eller længere molekylerækker. De korte molekyler migrerer let, de lange migrerer også, men det tager lidt længere tid. Migrationen foregår ved, at der tilstræbes en ligevægt med omgivelserne. Hvis man f.eks. lægger to folier med forskelligt blødgørerindhold sammen, vil blødgørere fra den folie med mest blødgører vandre over i folien med mindst. Den sidste udvider sig, nærmest krøller, og den første folie krymper sammen. Plastlommerne klister i øvrigt også sammen. Hvis man putter en fotokopi i en blød PVC-lomme, vil fotokopien sidde fast. Det har vi vist alle oplevet. Og alt dette skyldes blødgørervandringen.

Overfor benævnes de hårde PVCfolier som værende blødgørerfri. Det er ikke rigtigt! De betegnes som blødgørerfri, men det skal forstås som næsten blødgørerfri. For at kunne for-

arbejde dem i højfrekvens-svejsningen, kræves nemlig et minimalt indhold af blødgører, måske 1%. Det forhindrer bl.a. folien i at sprække.

PVC-folierne svejses nemlig sammen ved brug af en særlig forarbejdningsproces – højfrekvenssvejsning: radiobølger ved en bestemt frekvens sendes igennem folierne, hvorved klor-molekylerne i PVCen kommer i svingninger, danner varme og smelter sammen. Smeltningen sker indefra, og derved svejses folierne sammen. Der anvendes særlige (relativt dyre) maskiner til dette, og der bruges særlige formværktøjer lavet af jern og messing. Hverken maskiner eller formværktøjer kan bruges til andre plasttyper (med enkelte undtagelser, som er irrelevante i denne sammenhæng).

At tale om PVC som syrefri giver ingen mening. Begrebet syrefri bruges som betegnelse for papir, der har en neutral ph-værdi (altså hverken syre eller base), den bruges ikke om plast.

At hårde PVC-lommer indeholder blødgørere, kan man i

øvrigt meget hurtigt konstatere: tag en frisk PVC-lomme, åbn den og snus ind. Føler du en kemisk duft af plastik, så har du ramt rigtigt. Plastikduften er nemlig blødgørervæske, som du kan lugte. Blødgøreren kan migrere (vandre) over i de objekter, der er i lommerne.

I diskussionen i Philatelie hævdes det flere gange, at hård PVC er blødgørerfri. Men efterhånden som flere og flere kemikyndige filatelister melder sig på banen, erkender redaktionen af Philatelie:

«Også når PVC-folieudbydere ganske rigtigt siger, at deres folie er «blødgørerfri» så betyder det ikke, at den er fuldkommen «blødgørerfri», men kun, at den på grund af sin ringe og stabiliserende andel af blødgører må føre denne betegnelse. PVC-materiale fuldstændigt uden blødgørere synes efter de oplysninger, der foreligger for forfatteren (Wolfgang Maassen, ikr) ikke at eksistere.» (Philatelie, april 2008, s. 54).

Så udover metalstabilisatorerne, som åbenbart kan påvirke

Jeg havde allerede bemærket misfarvningen da jeg købte brevet og tænkte faktisk på at det kunne bruges som advarsel mod at benytte PVC-hårdfolie-lommer. Det er nemlig opbevaret i en sådan og jeg bemærkede det i øvrigt ovenfor frimærkehandleren.

farvestofferne i frimærker og breve, så er der også en svag blødgørerpåvirkning. Den er dog langt fra så kraftig som i gamle dage med de bløde PVC-lommer, hvor f.eks. guldtrykket på julemærkerne hang fast.

Der er efter min mening kun et sted at anbringe PVC-lommerne – i skraldespanden. Ups! det må vi heller ikke, fordi PVC ved forbrænding danner saltsyre – syreregn. PVC-affald skal i kemikalieaffald på genbrugsstationen.

Men hvorfor holder producenterne så fast i at markedsføre PVC-lommerne. Det er der flere væsentlig grunde til – og de er selvfølgelig økonomiske: man har investeret i dyre maskiner og dyre værktøjer, men det væsentligste årsag er, at PVC-folier kan købes i snart sagt den mængde, du vil have. Der er mange producenter, og der kan købes mindre partier. Det vil så også sige, at produktionsmængderne ikke behøver at være meget store serier. Jeg kan nævne, at der f.eks. i Danmark nok er PVC-svejsmaskiner i 25 forskellige fabrikker 25 steder i landet, og alle steder vil man kunne lave store, men især små serier efter ordre. Der er mange småvirksomheder. Derfor kan der også produceres specielle størrelser. Denne markedsfrihed findes ikke ved alternativerne, som jeg gennemgår nedenfor. De fabrikker, som kan forarbejde de alternative materialer er få og større, de serier man skal producere er store, produktionsomkostningerne er højere og prisen på produkterne derfor også højere. Hobbymarkedet er jo ikke et ekspanderende marked, så albumproducenterne har sikkert ikke råd til de investeringer, der er nødvendige. Samtidig skal man også huske på, at albumproducenterne vel har handlet i god tro. De har været overbevist om, at de hårde PVC-lommer var sikre – den bedste løsning under de givne omstændigheder.

Ja hvad gør man så!

Der findes alternativer, men det er ikke altid lige let at finde de kvaliteter og formater, man ønsker.

Polypropylen (PP)

En meget populær erstatning for PVC-lommer er PP-lommen (PP = polypropylen). Men her skal der bruges meget store maskiner (dyrere end højfrekvenssvejsmaskinerne), og den folie, der skal bruges, skal købes i måske 1000 eller 2000 kg ad gangen. Produktionen foregår i automater med rullefremføring, og rullerne skal købes fra fabrikken i bestemte bredder, som passer til de enkelte ordrer: når man laver A3 lommer købes en fabrikation i en bestemt bredde, som ikke kan bruges til fremstilling af A4 lommer osv. Derfor er startomkostningerne her ret høje. Omstillingen på maskinerne er også kostbare – i praksis bruges maskinerne næsten kun til produktion af A4 formater i dag.

Hvis albumproducenterne skulle skifte fra PVC til PP, så skulle de starte med at smide alle deres maskiner og værktøjer ud. Samtidigt ville de være nødt til at investere massivt i nye maskiner og værktøjer. Endelige ville deres produktionsserier blive meget større, lagerbindingen større osv. osv.

PP-lommen er måske heller ikke så lækker som en PVC-lomme. Den er lidt blødere og måske ikke så klar. Der findes to svejsemetoder – en punkt-svejsning, hvor svejselinien er en række punkter (som almindelige kontorlommer) og så findes der en såkaldt Tearseal-svejsemetode, hvor svejsningen er hel – den ligner PVC-svejsningen – men på grund af de høje varmegrader, der svejdes ved, kan folien trække sig en smule, og lommerne bliver måske ikke helt plane – og det vil de kritiske frimærkesamlere jo ikke have. Det skal se pænt ud.

En PP-lomme er den slags lomme, du almindeligvis køber i en kontorforsyning. Og disse lom-

mer er faktisk ganske velegnede til at opbevare frimærker, plancher, postkort osv. i. Problemet kan måske være, at du ikke kan få en tilstrækkelig god kvalitet. Det er område, hvor konkurrencen er meget hård. Det betyder f.eks., at det kan være svært at finde lommer af en tilfredsstillende tykkelse. Det kan også være svært at finde glasklare lommer. De findes og de kan laves, men standardproduktet er med en præget overflade. Andre formater end A4 kan også være svære at finde. Specialordrer med andre formater (f.eks. som de gamle albumblade) kan ikke skaffes – jo hvis du vil aftage 500.000. Næsten alle vesteuropæiske producenter er i øvrigt i dag blevet udkonkurreret af producenter i Østeuropa eller Asien, så man skal også langt væk for at få sine lommer.

Derfor kæmper albumproducenterne for deres PVC lommer – de kan nemlig ikke i praksis ellers kun med meget stort besvær komme frem med noget alternativ og især er det svært at opbygge den samme mængde meget forskellige størrelse og opdelinger: lommer til postkort, telekort, mønter osv. osv.

Jeg nævnte ovenfor, at PP-lommen var en attraktiv mulighed. Det er den også, men ikke til langtidsoptbevaring. Til fremvisning på en udstilling er det OK, men som andre plasttyper indeholder PP-lommer også forskellige fyldstoffer. Der kan være stabilisatorer og glidemidler, farvestoffer (også i klare lommer) og måske andre fyldstoffer. Bundesinstitut für Materialforschung gennemførte i 1988 en større undersøgelse af frimærker opbevaret i forskellige materialer og på PP var der en lille afsmitning af især tidlige flourescerende frimærker på plastfolien. Det er dog ikke bekymringer, man skal have med andet frimærkemateriale. Folien er f.eks. kopisikker. Folien har dog en ulempe – det tiltrækker støv

som en magnet. PP-folien er altså ikke sikker til langtidsopbevaring, forstået som arkiv- eller museum-sopbevaring. Men under de gældende omstændigheder det bedste alternativ. Jeg bruger f.eks. selv glasklare PP-lommer til opbevaring af min posthistoriske samling og i en større artikel i Philatelie, februar 2008, fremhæver Ralph Ebner, som er formand for samlerne af stempel-mærker i Tyskland, især PP-lommer som fremragende til arkivering. (s. 74).

De lommer jeg bruger er fremstillet i 100my klar folie (normale lommer er i dag ca. den halve tykkelse). Vi lavede dem på fabrikken af restfolie fra nogle store ordrer til det amerikanske marked. Jeg er ikke sikker på, om disse kan findes på markedet, men jeg vil undersøge det. Det er lommer som egner sig til udstillingsbrug. Derimod er de normale lommer med præget overflade (kaldet appelsinskalsoverflade) ikke helt så velegnet. De er dog den mest tilgængelige mulighed i dag!

PP-lommer er altså godkendt til opbevaring af frimærker med visse praktiske begrænsninger.

PE eller polyethylen

Er bedst kendt som plasticpose film. En almindelig frysepose er lavet af PE. Den er velegnet til opbevaring af f.eks. postkort eller breve i salgskasser. Lommerne er dog meget bløde og lidt slaskede. Der er mange producenter, fordi materialet bruges til så mange forskellige emballageformål. Folien bliver fremstillet på maskinen af granulat, så man skal ikke ud at købe folie andetsteds. Det er dog sjældent muligt at lave mindre serier end 200.000 – 300.000 – afhængig af formatet. Fordi folien er så blød, kan den ikke bruges til ringbindslommer og heller ikke til udstillingsplancher. Men som sagt en attraktiv mulighed f.eks. til brevlommer og postkortlommer til handlerbrug (og kræmmere). PE-folien bruges

i øvrigt sammen med Polyester i en meget interessant folietype: Mylar D, som bl.a. bruges af British Museum.

PE-folie kan bruges til frimærker og breve, men egen-skaberne sætter store begrænsninger.

Polyester (PET)

Denne folie er glasklar og ganske velegnet til fremstilling af lommer. I USA har den i mange år været brugt til ringlommer – falset i siderne og åben foroven og forneden med et sort papirindlæg. Desværre ser det ud til at DuPont og ICI som stod for fabrikationen af folien, i øjeblikket har indstillet produktionen. Polyester er også støvmotagelig og en forholdsvis dyr folie.

De lommer man evt. kan købe i USA har også et andet format. Amerikanerne bruger ikke det europæiske DIN format. F.eks. A4 = 210 mm x 297mm. Den tilsvarende papirstørrelse hedder kvart-format: 8,5" x 11" = 215 mm x 280 mm. Hullerne til ringbind er også anderledes – i stedet for 4 huller med en ringafstand på 80 mm, bruger amerikanerne et 3 rings-system med en hulafstand på 108 mm. Hvis man skal bruge de amerikanske lommer, skal man altså også skifte papirstørrelse, og ringbindet skal skiftes tilsvarende.

Derimod er der, som ovenfor nævnt, udviklet en særlig folietype Mylar D – den består af polyester med et påført lag af polyethylen udenpå. De bruges som nævnt af en række museer til arkivformål og anbefales bl.a. af David Leech i hans artikel om arkivering af frimærker i The London Philatelist og FFE nr. 9. Jeg vil i øvrigt prøve at få tilladelse til at bringe denne artikel i DFT. Mylar D lommerne markedsføres af det engelske firma Secol. Deres eneste ulempe er, at de kan være svære at skaffe, og at prisen er relativt høj – 50 A4 lommer skulle angiveligt koste ca. 70 euro – dvs. omkring 10 kr. stykket.

Polyester er altså absolut godkendt. Den særlige polyester-folie med PE-belægning i særdeleshed. Ved de amerikanske lommer er der nogle praktiske problemer vedrørende format. Ved Secol-lommerne problemer med at skaffe dem samt måske også at lommer er ret dyre.

Polystrol

Dette materiale bruges bl.a. i klemlommer og er godkendt til brug for frimærker – heldigvis!

Hawid, der i mange år har produceret klemlommer, fremhæver f.eks. i en pressemeddelelse, der er optrykt i Philatelie juni 2008, at de selv ud af rent polystrolgranulat fremstiller folien til klemlommerne, og at de ikke tilsætter nogen former for tilsætningsstoffer, hverken blødgørere eller stabilisatorer. Polystrolfolien er derimod ikke egnet til at lave lommer af. Forarbejdningen er svær og produkterne vil blive dyre.

Det er altså OK at bruge klemlommer på albumblade. Derimod må man ikke placere albumblade med påsatte klemlommer i PVC-lommer. Der kan så ske brud på klemlommen. Der er på det tyske forbunds hjemmeside nogen diskussion om, hvorvidt det også kan få den konsekvens, at der skabes et særligt mikroklima inde i klemlommen, når den er omsluttet af en PVC-lomme. For langtidsopbevaring af frimærker i klemlommer på albumblade anbefales i stedet blot de almindelige ringbind med papir og klemlommer eller, hvis man absolut skal putte dem i lommer, så at bruge lommer eller poser af pergamynpapir. Disse kan naturligvis ikke bruges til udstillingsformål – det er i hvert fald svært at se mærkerne igennem. Man kan også bruge PP-lommer til udstillingsbrug, men efter udstilling skal de tages ud af lommerne igen.

Klemlommer er hermed godkendt – pyha! De må dog absolut ikke være fremstillet af hård PVC.

Pergamyn

Jeg nævnte ovenfor pergamyn. Pergamyn (også kaldet pergamin) er papir lavet af ren cellulose. Det er ph-neutralt eller syrefrit og klorfrit. Pergamynposer er velegnet til langtidsofbevaring af frimærker. I den ovenfor nævnte undersøgelse som Bundesamt für Materialprüfung gennemførte fik pergamyn de højeste karakterer. Pergamyn bliver også brugt som striber i indstiksbøger og mellemlægspapir i samme. At bruge disse produkter er altså helt i orden. Det er dog vigtigt at bruge typer med mellemlægspapir ellers kan mærkerne påvirke hinanden. Ligeledes skal man også se på hvilke kartonmaterialer, der benyttes til fremstilling af bøgerne, men det er en helt anden sag, som vi må vende tilbage til ved en anden lejlighed. Pergamynlommer bliver også brugt til opbevaring af fotos. Man skal dog være opmærksom på ældre pergamynlommer. Tidligere producerede man pergamyn på en anden måde end i dag – jeg har ikke oplysninger, som kommer det nærmere – men gamle pergamynposer er mindre velegnede. Så se dine arkivskuffer igennem en gang imellem og skift evt. poserne ud engang i mellem.

Pergamynposer og indstiksbøger med pergamynstriber er altså også godkendt.

Cellophan

Rent cellophan, der består af cellulose imprægneret med glycerin, kan også bruges til f.eks. breve og lignende. Cellophan bruges til indpakning af fødevarer, men man er begyndt at udvikle cellophanprodukter, som påføres tynde lag af andre plasttyper,

og her kan så opstå situationer, hvor blødgørere er inkluderet. Forsigtighed tilrådes ved brug af cellophan. Jeg er ikke klar over, om der anvendes cellophan i visse typer af indstiksbøger. Hvis der gør det, er det afgørende at sikre sig, at der anvendes ren cellophan.

Indstiksbøger med cellophanstriber er altså kun betinget godkendt. Forsigtighed tilrådes.

Afslutning

Jeg håber ikke, at jeg med denne artikel har forskrækket samlerne alt for meget. Det er imidlertid en meget vigtig problemstilling, der er taget fat på i Tyskland, og som jeg her har formidlet videre. DFT vil selvfølgelig følge sagen op i den følgende tid.

Der er elementer, der ikke er taget op her. F.eks. er anvendelse af det rigtige papir til albumblade og opsætning i det hele taget vigtig – begrebet syrefri papir er her en ligeså vigtig parameter som blødgørerfri plast. Dette vil jeg beskæftige mig med senere.

For dem der vil vide mere om de enkelte albumsystemer, kan jeg henvise til de enkelte albumfremstilleres hjemmesider. Nogle giver meget detaljerede oplysninger om, hvad den enkelte sider og albums består af, andre er mere kortfattede.

Jeg er klar over, at de oplysninger, der kommer frem her, kan være endog meget overraskende for mange frimærkesamlere. Behovet for at få ryddet op er dog meget stort.

FRIMERKEAUKSJON OG BYTTEDAGER i DRAMMEN 18. - 19. oktober

Stor høstauksjon med samlinger, stempler, postkort, brev med mer.

Lørdag: kl. 1000 – 1700

Søndag: kl. 1000 – 1600. Auksjon kl. 1300

Byttebord og handlerstands

Sted: Bragernes menighetssal, Kirkegata 5 – rett ved Bragernes kirke

For auksjonskatalog: www.drammens-fk.com eller ring: 994 35 233

Motivregister norske frimerker

del 3: Båter, tog og fly

Denne gangen har jeg tatt for meg kommunikasjonsmidler, som båt, tog, fly, osv. Og alt som kan flyte og gå er tatt med, se f.eks. kanoer og robåter.

Tryggve Johansen

Båter

Barøy, D/S	322
Bergen, hjuldamper	865
Bergensfjord II	489
Bergensfjord, D/S	181-183; 223-224; 311-313; 415-417; 445-447;
Berghavn, mudringsfartøy	984
Bølgen, M/B	1372
Børøysund D/S	1690
Båt, uidentifisert	624; 886,887;1027; 1064-65; 1113-14; 1143-44;1570; 1684,
Christian Radich, skoleskip	888; 1576
Colin Archer redningsskøyte	255-258; 1116
Constitutionen, D/S	364; 795
Dalfonn, T/S	488
Devonshire, krysser	1228
Dionne, bark	1644
Dronningen, (D/S?)	797
Elvebåt, Karasjokka	536
Fangstbåt	1265
Fembøring	254
Fiskebåt	799; 1650
Fram, polarskute	367; 502; 698; 1538
Framnæs, D/S	1268
Fritidsbåt, ukjent	844; 1689
Fæmund II, D/S	891
Gasstankskip	1110
Gjøa, polarskute	699
Hansakogge	486
Harald Jarl, hurtigrute	798
Heimdal	913; 1591
Hornelen, D/S	1329
Irma, D/S	324
Kajakk	1424; 1533
Kano	1172-73
Kommandøren, katamaran	1330
Kong Harald, hurtigrute	1177
Kong Haakon, D/S	797
Kon-Tiki, flåte	1296
Konvoi under krigen	332,336; 654
Losbåt	1327
Maud, polarskute	697
Nordlandsfembøring	939
Nordlandsjekt	940; 1314;
Nordstjernen, hurtigrute	798
Osebergskipet	1548
Oster D/S	1691
Ottring	537
Prinds Gustav, D/S	1044
Redningsskøyte	1327
Restauration, slupp	363; 1145
Ringhorne, mytologisk båt	1535-36
Robåt	532-533; 729; 949; 1366

Sanct Svithun, D/S	323
Scout Odin Viking, supplybåt	979
Seilskute, ukjent?	1688
Skibladner, hjuldamper	889; 1616
Skomvær III, redningsskøyte	1115
Skomvær, bark	487
Sleipner, destroyer	331,333
Spes & Fides, fangstbåt	366
Statsraad Lehmkuhl, skoleskip	1578
Stavangerfjord	1146
Storegut, M/S	892
Supplieskip, udefinert	1588
Svalbard, Kystvaktskip	1640
Sørlandet, skoleskip	1577
Tordenskiold, skip i kamp	361
Tømmerflåte	962
Vesteraalen, D/S	796; 1176
Victoria, D/S	890
Vikingskip	297; 303; 485

Tog & jernbane o.l.

Dieselekspresstog	420
Diesellokomotiv Di 3.619	1544
Dovre stasjon	1543
Flatmark stoppested	1544
Flytoget	1545
Hovedbanens åpning	365
Koppang stasjon	1542
Kylling bru	847; 1544
Lokomotiv med vogner	866
Lokomotiv og lokomotivfører	421
Lokomotiv type XVII nr. 27	1542
Norges første lokomotiv	419
Setesdalsbanen	1263
Thamshavnbanen	1693
Tog, uidentifisert	624
Trikk,	964; 1212-13
Urskog-Hølandsbanen	1262
Østbanestasjonen, Oslo	1271

Fly

Boeing 737	868; 1342
Boeing 747	1341
DC 9	868
Dornier Wal, flybåt	850
Douglas DC-3 Dakota	1341
Fly over Akershus	155; 212; 253
Fly, uidentifisert	624; 776
Gardermoen flyplass	1341-43
Junkers Ju-52/3m	1341
Leif Eiriksson, flymaskin	852
Loening Air Yacht amfibium	852
Nordsjøen, Tryggve Gran	325
Norge, luftskip	851
Polflyvning, Amundsen	130-136
Reidar Viking, DC 7C	853
SAS jubileum	491
Start, første flymaskin i Norge	508
Ternen, 1 motors junker	1270
Wings for Norway	349

Motivsamling av postkort

Av Knut Arveng

Jeg har tidligere vært inne på motiver i forbindelse med postkortsamling. Motiver kan være så mangt, og i langt større grad enn med frimerkesamling er det motivet som teller når du plukker ut kort du ønsker i samlingen. Det er sjelden du finner store verdier på baksiden av et postkort – frankeringen er som regel vanlige lave portosatser og de mest benyttede bruksmerkene. På stempelsiden kan du ha flaks og finne noen sjeldenheter, men som regel er postkortene sendt fra

så finner du dette når du er ute og leter. Et tema eller motiv kan samles med ulike vinklinger hvor selve temaet er den røde tråden, og du kan finne morsomme og spennende kort hvor motivet framstår på en litt uvanlig måte.

For å belyse dette viser jeg her noen eksempler på kort av det kanskje mest fotograferte motivet gjengitt på postkort gjennom tidene; Karl Johans gate. Parade-gaten fra Stortinget til Slottet, med Grand, Nationaltheateret og Universitetet finnes vel på millioner av postkort. Men hvis du finner fram

til de litt mer uvanlige kortene blant disse, er også dette et motiv som kan være spennende å samle på. Jeg har valgt ut fem forskjellige kort fra Karl Johan – noen vanlige, noen ikke fullt så vanlige for å vise hva jeg mener.

Det første kortet er et oversiktsbilde fra ca. 1920 som viser gaten og Slottet med gammel bil og trikk i bildet. Til sammenlikning viser jeg et kort fra 2007, tatt fra omtrent samme ståsted. Trikken er borte for godt, men bilene får fortsatt lov å kjøre på denne delen av Karl Johan. Disse to sett i sammenheng passer veldig bra

inn i en stedsamling med før og nå bilder. Slik motivsamling kan lages over de fleste steder. Finner du et godt postkort fra gamle dager med et sted du er kjent eller liker, så forsøk å finn igjen stedet på nyere kort (Eventuelt ta et bilde av stedet selv hvis du har anledning. Bruk

større, kjente steder med like kjente stempler. Men billedsiden kan by på overraskelser – og det er her sansen for å samle motiver kommer inn.

Bare fantasien stopper dine muligheter til å bygge opp en samling omkring et motiv. Enten du nå samler geografiske kort fra stedet du bor – eller et annet sted. Eller du foretrekker kort med pusekatter eller gravemaskiner,

det gamle kortet som forbilde når du fotograferer.)

Det tredje kortet er det eldste denne gangen. Fotograferet omkring århundreskiftet. Kjøpt av en tilreisende og brukt og sendt fra Namsos i 1905. Disse enkle fakta, som viser at folk kjøpte kort som suvenirer med bilder i en tid da fotografier var uvanlig, gjør kortet verdt å samle på. Selv om selve motivet er relativt vanlig. Med hesteskyss, to ryttere lenger bak og mennesker som spasere i hovedgaten, tipper jeg det er fotograferet en søndag formiddag. Et bra kort med liv i motivet, ikke bare et dødt gatebilde.

Det neste kortet må være et av de bedre kortene fra Karl Johans gate som finnes. Det er tatt under en av festdagene etter frigjøringen i 1945, og viser gaten festpyntet i forbindelse med paraden på de alliertes dag. Kortet er i farger, noe som ikke er vanlig for frigjøringskortene. Et meget bra samleobjekt.

Enret N. J.-Uds. 21.

Kristiania. Helsen

Namsos 4/6 - 05.

Jiggy Rasmussen

Jeg runder av med nok et festkort, barnetoget 17. mai foran Slottet en gang på femtitallet. Et tidlig fargekort, som fanger den andektige stemningen med barna foran slottsbalkongen hvor Kong Haakon og kongefamilien står.

Slik kan enkle, litt uvanlige vinklinger på et ellers slitt og mye brukt motiv bli til en spennende samling. Dette vil gjelde enten det er steder du samler på. Eller kanskje

skip, blomster, sommerfugler, reklame eller alle andre motiver som kan være verdt en plass i dine album. For motivsamling satt i system er utrolig morsomt!

Motivstempler

Når det utgis nye frimerker lages det også et særstempel, motivstempel. Dette er stempel som er laget for anledningen og kun brukt denne dagen. Det er ikke bare når det utgis nye frimerker at det lages motivstempler, det lages også når det er messer, utstillinger, stevner og andre arrangementer.

Vi har to typer motivstempel, motivstempel med kun motiv, slik som de har på Prekestolen i Rogaland. Den andre er motivdatostempel, dette er motivstempel som har dato slik at vi kan lese når det er blitt brukt. Slikt stempel det er på førstedagsbrev, messe og utstillinger.

Motivet på disse stemplene har tilknytning til anledningen de er laget for, ofte er disse stemplene i bruk kun en dag eller en helg. Stempler til førstedagsbrev er i bruk kun den dagen frimer-

kene blir utgitt. Mens stempel som er laget for en messe, blir brukt under hele messen.

Disse stemplene er det mange som samler på og hvis du har en motivsamling, kan du finne mange stempler med det motivet du samler på. Eller hvis du samler på frimerker og stempler fra der du bor, kan du finne alle stemplene som er blitt bruk der du bor.

Det er laget veldig mange slike stempler. Hvis du vil finne ut hvilke stempler som er blitt brukt der du bor, kan du spørre etter en stempelkatalog på klubben eller på biblioteket. I en stempelkatalog er det bilde av alle kjente stempler for et område, under hvert stempel står det når det ble brukt. Disse motivstemplene for-

teller deg hva som har skjedd på de forskjellige stedene gjennom tidene. Utstillinger, messer og treff har ofte brukt sin logo som stempel. Da kan du lære hvilke logo de forskjellige arrangementene har og har hatt.

Så neste gang du kikker gjennom frimerkeklipp kan du se etter motivstempel, kanskje du finner noen gamle brev med et slikt stempel på også. Frimerkenes verden er mer enn bare små papirbiter.

Hvis du går inn på internett-siden til www.posten.no kan du se en liste over en del av de stemplene som skal brukes i nærmeste fremtid.

Frode

Montering

Det å montere frimerker er noe som høres vanskelig ut, men det er det ikke. Monter frimerker er å sette frimerker på et ark slik du vil ha det.

Her er en kjapp innføring i montering:

Legg de frimerkene du vil montere på et ark, sett en prikk i hvert hjørne av frimerke med en blyant. Det er lurt å sette prikken litt utenfor frimerket, ta vekk frimerket og tegn linjene. Du har nå en boks til å sette frimerket inni.

Dersom du er flink med data kan du bruke den til å montere frimerker. Det er mange programmer du kan bruke eks. WORD, CHARTIST, open offic.org og Publisher, du kan også bruke tegneprogram. Prøv deg frem og finn det du synes er lettest å bruke. Se mer på www.filatelist.no

Samler du på frimerker med bilde av konger, kan du lage symbolet til kongen med frimerker. Hvis du samler på frimerker med bilde av biler, båter eller fly kan du monter de etter hvilket merke de har og hvilket land de kommer fra. Du kan også skrive en historie med frimerker. Vis du samler på biler kan du montere bilde av de første bilene som kom på den første siden og slik kan du fortsette med nyere og nyere biler.

Samler du på blomster kan du sortere etter, Prydbusker, trær, roser og potte blomster. Du kan montere alt du vil Samler du på blomster, kan du lage et herbarium med ekte blomster og frimerker. Hvis du skriver litt om det du har montert også vil du lære enda mer. Du kan faktisk bruke din egen frimerkesamling som din egen lærebok.

Frimerkene fester du til arket med frimerkehengsler eller setter de inn i klebelommer som du fester til arket. Men du må huske på at frimerker som er postfriske, det vil si at de er nye, ikke har de stempel og de har lim på baksiden. Disse frimerkene skal du aldri sette frimerkehengsler på.

Hvis du vil ha med et brev på den siden du monterer kan du feste dette med fotohjørner. Dersom du bare vil vise en del av brevet eller kortet, legger du arket ned på en brødfjøl og skjærer en trekant i arket som er like stor som det du vil vise. Det er lurt å spørre om hjelp til å skjære hull i arket, det er ikke så lett.

Spør om hjelp på klubben, hvis du ikke har gjort dette før.

Frode

Nok en sommer er over

De fleste av dere har nok ikke gjort noe med frimerkene i sommerferien. Men nå er det på tide å begynne. Har du vært ute å reist eller hvert hjemme så har det kanskje kommet noen nye frimerker inn til samlingen som skal settes på plass eller så har du kanskje planer om å lage en samling. Uansett så er det nå på tide å treffe andre samlere og starte på en sosial og artig høst.

Høstens høydepunkt vil for mange bli Nordia 2008 i Stavanger, en nordisk utstilling i Norge. Her kommer det til å være en stor utstilling, mange handlere og

mange samlere. En slik utstilling er for mange et sosialt møtested hvor du møter mange med samme interesse. En utstilling er et sted hvor du kan knytte bekjenskaper til andre som samler det samme som deg. Mange får også brevvenner og byttekontakter på et slikt sted. Det kommer mye info om denne utstillingen utover høsten.

Det er ønskelig med reportasjer og historier fra din klubb.

Eller har du lyst til å skrive om ditt samleområde kan du ta kontakt.

Frode

Diverse info

NFU

Frode Torgrimsen (forbundsleder)

Furustadveien 12

3232 Sandefjord

mail: f-torgri@online.no

Nettsidene

Besøk NFU's hjemmeside

www.frimerkeungdom.no

Forbundets hjemmeside er til for klubbene og vi håper alle bruker dem flittig. Til alle klubber som ikke har egen hjemmeside. Ta kontakt med Espen Sand for å få en egen side på

www.frimerkeungdom.no

Jernbanen i Norge

Den første jernbanen i Norge, som gikk fra Kristiania til Eidsvoll, ble åpnet i 1854. Denne ble bygd av Georg Stephenson. Samme mann som bygde den første jernbanen i England i 1825. Dette var starten på noe som kom til å få en stor betydning for utviklingen av Norge. Visste du f.eks. at Dovrebanen i sin tid kostet nesten like mye som et helt statsbudsjett? Den gangen var det damplokomotiv som dro vognene, først rundt 1900 kom de første elektriske lokomotivene til Norge. Et rykte sier at den første elektriske jernbanen gikk på Skotfossbruk i Skien. Fra fabrikk og ut til lasteplassen. Dette har jeg ikke fått bekreftet men det er litt å tenke på.

I dag går jernbanen til nesten alle store byer i Norge. Jernbanen har betydd mye for Posten gjennom tidene. Mye post er blitt fraktet med tog over lengre strekninger. Før flyet gjorde sitt inntog i transport av post, var tog og båt det mest effektive over lenger strekninger.

Det var også egne postvogner på mange tog, hvor det var det mulig å levere inn post. Mye post ble sortert i disse vognene, de hadde også egne poststempler. Postvogner er nå historie, posten blir ikke sortert på tog lengre, all post blir sortert på store sentraler hvor maskiner gjør mye av jobben. Hvis du har vært på museum kan det hende du har sett en postvogn. Jernbanepost er et stort samleområde og mye å lære.

I 1996 feiret Urskog-Hølandsbanen og Setesdalsbanen 100 år, noe som ble markert på frimerke. Det er også mange andre strekninger som har feiret jubileum, men ikke alle kan komme på frimerke.

I 2004 feiret jernbanen 150 år, noe som ble markert med 4 frimerker. Jernbanen er fortsatt en viktig transportør av post. Men som mange sikkert har merket så har mange stasjoner blitt lagt ned, ja selv jernbanelinjer er lagt ned. Kragerø er et eksempel på en kommune som tidligere hadde togforbindelse, i dag er det ikke mulig å ta tog til Kragerø.

Hvis du samler på frimerker med tog og/eller jernbane kan du skrive om samlingen din og samleområdet her på ungdomssidene.

Frode

Norske ståltrykkmerker:

Bygninger: NK 814: 1,00 kr Austråt

av Peer-Christian Ånensen

3.1 Innledning

Så er turen kommet for bruksmerkeserien med Bygninger. Det er den største serien med bruksmerker i ståltrykk som vi har. De første merkene i serien ble utgitt i februar 1977 og fram til de siste ble utgitt 6 år senere, ble det i alt utgitt 16 ulike motiver.

13.2 NK 814: 1,00 kr grønn

Utgivelsesdato: 12. april 1978

Motiv: Austråt er et gammelt høvdingsete på Ørlandet ved Trondheimsfjordens munning. Frimerket viser hovedbygningen på storgården. Bygningen er i tre og oppført 1654/56.

Kunstner og gravør: Henry Welde

Trykk: Ståltrykk på M1 og M2.

Trykkmateriell: For denne valøren er det greit og oversiktlig, da det ble fremstilt én Original, én rullmollette (med ett avtrykk av Originalen) og tre trykksylindere. Sylinder 1 ble benyttet ved alle trykningene på maksin M1 (1978/1986), mens Sylinder 3 ble benyttet ved trykningene på M2 (1988/91). Sylinder 2 ble fremstilt i juni 1981, men ble aldri benyttet. Ark fra Sylinder 1 har ikke platemerke, men f.o.m. trykningen i januar 1983 har arkene et registermerke (kontrollmerke) for perforeringen ut for merke nr. 5/6 (høyre side) samt i øvre høyre (eller venstre) hjørne.

F.o.m. trykningen i oktober

1983 t.o.m. 31. januar 1985 har alle arkene små «krøller» utenfor nederste vannrette merkerad. Denne skaden har antagelig skjedd ved en forkromming av trykksylindren, så da man forkrommet trykksylindren påny i 1985 forsvant «krøllene». Trykksylinder 3 som ble brukt på M2 har platemerke (én, to eller tre runde fargefylte flekker) i nedre venstre hjørne, samt registermerke for perforeringen i øvre venstre eller øvre høyre hjørne.

Ark à 100 merker. Skrift 1.3 benyttet ved 1.-6. trykning, Skrift 1.4 ved 7.-17. trykning, Skrift 1.5 ved 17.-29. trykning, Skrift 2.1 ved 30.-32. trykning, og Skrift 2.2 ved 33.-35. trykning. Den 30. november 1982 ble det skiftet telleværk i løpet av dagen, slik at både Skrift 1.4 og Skrift 1.5 skal finnes med denne trykningsdatoen.

Farger: Fargen er grønn.

Papir: Buskerud (Bu3), og Harrison (Hs2-B og Hs5). Papirtypene skilles meget lett fra hverandre da Harrison-papiret, i UV-lys, har en kraftig blåvit luminescens i UV-lys (Hs5-papiret svaker enn Hs2-B papiret).

Tagget: 13¼ x 12¾ (Pg.2, Pg.3 og Pg.4). Som nevnt i tidligere artikler, ble M1 ombygd vintert 1979/80 og perforeringsenheten ble endret fra arktagging til dobbeltkamtagging. Dobbeltkam-

Disposisjon for artikkelserien:

1. Generelt	Nft nr. 6-7/95 s. 43-49, og nr. 8/95 s. 46-52, nr. 7-8/96 s. 19-20 [om fremstilling av trykkmateriell]; Tillegg/rettelser: nr. 5-6/96, og nr. 12/96 s. 31
2. Norsk fauna	Nft nr. 8/95 s. 49-53 og nr. 9/95 s. 54-63. Tillegg/rettelser: nr. 5-6/96
3. Posthorn - kroneverdier	Nft nr. 10/95 s. 60-70. Tillegg/rettelser: nr. 5-6/96
4. Kong Harald V og Dronning Sonja	Nft nr. 1/96 s. 59-63, nr. 2/96 s. 56-60, nr. 3/96 s. 49-56. Tillegg mv.: nr. 5-6/96
5. Kong Harald V høyverdi	Nft nr. 4/96 s. 42-47
6. Posthorn	Nft nr. 7-8/96 s. 19-24, nr. 9/96 s. 58-62, nr. 10/96 s. 45-49, nr. 11/96 s. 43-47, nr. 12/96 s. 57-61, nr. 1/97 s. 59-62
7. Helleristning	Nft nr. 2/97 s. 57-62, nr. 3/97 s. 68-78
8. Fiske og landbruk	Nft nr. 4/97 s. 56-62, nr. 5/97 s. 58-62
9. Båtsmannsknop	Nft nr. 6/97 s. 44-54, nr. 7/97 s. 61-66, nr. 8/95 s. 65-66, nr. 9/97 s. 62-66
10. Stavkirke	Nft nr. 8/98 s. 50-54, nr. 9/98 s. 58-62
11. Kong Olav V kronemerker ståltrykk	Nft nr. 5/07, s. 14-21, nr. 6/07 s. 28-33, nr. 7/07 s. 30-36, nr. 8/07 s. 28-30, nr. 1/08 s. 24-26, og nr. 2/08 s. 28-30
12. Kronemerker	Nft nr. 3/2008 s. 28-30, nr. 4/2008 s. 30-32, nr. 5/2008 s. 28-29
13. Byggverk	
14. Norske folkemusikkinstrumenter	
15. Ornament	
16. Særmerker - Maskin M1	
17. Særmerker - Maskin M2	

Fra og med trykningen i oktober 1983 t.o.m. 31. januar 1985 hadde alle arkene små «krøller» under nedre merkerad.

tagging (Pg.3) ble benyttet ved 7.-29. trykning (f.o.m. september 1980), og Pg.3 og Pg.4 ved 30. -35. trykning).

Opplag: 335.443.528 merker, fordelt med (antatt) 43.550.000 på Bu3-papiret; 257.800.000 på Hs2-B-papiret, og (antatt) 34.093.528 på Hs5-papiret. Det knytter seg endel usikkerhet til fordeling av leveransene til de enkelte trykningsene.

Varianter: Det er forbausende få varianter jeg har registrert hensyntatt den lange bruksperioden på trykksylindrene og det store opplaget. På ark fra Sylindrer 1 er det på enkelte merker en fargeflekk i skyene t.v. for tårnet. Pga. den mørke fargen, kan man ofte forveksle disse variantene med stempelsverte, så her må man sjekke grundig hvis man først

finner noe som ligner. Også på ark fra Sylindrer 3 er det registrert et par varianter. De anførte tidsperiodene for variantene er basert på hva jeg har hatt tilgjengelig helark av. Jeg er takknemlig for tilbakemeldinger om nye datoer som kan utvide periodene. Da arkene fra Sylindrer 1 ikke har platemerker, har jeg betegnet arket med variant(er) som Ark1. Pga. nye forkromminger, kan det bli tilfeldig hvilket av de to arkene på trykksylindren som blir betegnet «Ark1».

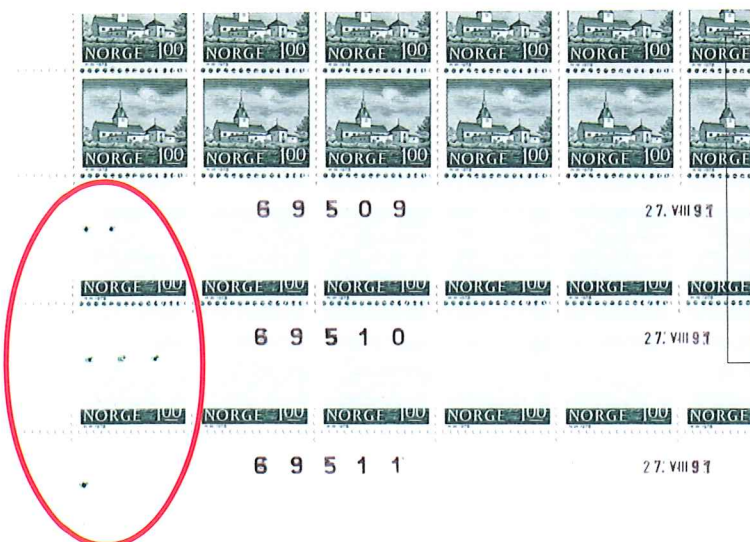
Hva som kanskje er mer interessant er noen skader som opptrer på flere merker. (de ser umiddelbart like ut!). Det er ikke avklart om disse må betegnes som «fellingstyper» eller om det blir varianter!

Bruksområde: Denne valø-

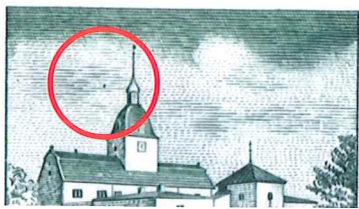
KVITTERING	
Myntslag	Beleg
DKR	72 00
Mottakerens navn og adresse	
Ole Graskop	
Firkløverveg 12	
DK-2400 Kibæk NV	
Postgirokontonummer	Postgirokontor
6235298	Kibæk
Datostempel og innbetalingsnummer	
POSTVERKET 22.08.83 A-1239 GRIM	
PORTO FOR INNBETALINGEN PÅ KVITTERINGEN	
Innbetalt beleg	NOK 55,95
Belast min/vår postgirokonto nr.:	
Kurs:	

Postgiroinnbetalingskort for betaling til Danmark. Det var samme porto for innbetaling til girokonto i Norden som for innenlands betaling.

ren ble hovedsaklig brukt ved innenlands postkort, på innbetalingskort og som tilleggsfrankatur. a) Postkort innenlands og Norden 12-4-1978 til 28-2-1981; b) Postgiro innbetalingskort innenlands og Norden 1-3-1981 til 28-2-1987; c) bankgiro innbetalingskort (ved betaling hos Posten) okt. 1985 til 28-2-1987; d) Assuransegebyr verdibrev 1-3-1981 til 28-2-1982;

Ark fra Sylindrer 3 har platemerker i nedre venstre hjørne (1, 2 eller 3 fargefylte flekker). Og i øvre venstre eller høyre hjørne et registermerke for perforeringen.

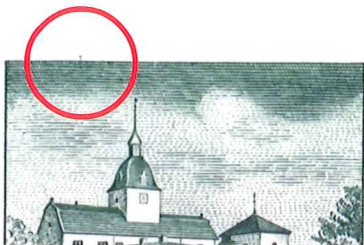
Sylinder 1/Ark 1/pos. 34
(sett 21.II.86)

Sylinder 1/Ark 1/pos. 39
(sett 21.II.86)

Sylinder 1/Ark 1/pos. 100
(sett 15.X.78 til 20.VII.81)

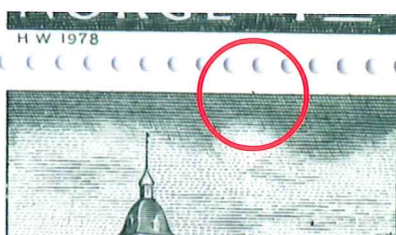
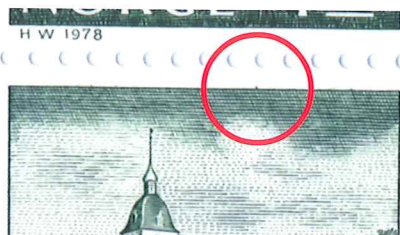
Sylinder 3/Ark 1/pos. 11
(sett 17.X.88 til 27.VIII.91)

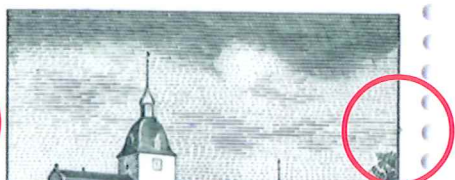
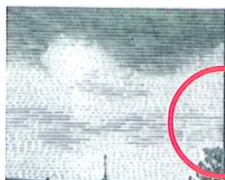
Sylinder 3/Ark 1/pos. 31
(sett 17.X.88 til 27.VIII.91)

Sylinder 3/Ark 2/pos. 45
(sett 31.VIII.88 til 22.VII.90)

Denne skaden (streken) går igjen på alle merkene i nedre rad (samt endel merker i nest nederste merkerad) på begge arkene fra Sylinder 1. Dette er antagelig en «fellingsfeil» som må ha oppstått under pregingen av sylinderen, da det i følge protokollene, bare var preget 1 avtrykk på Rullmoletten.

e) Forsegslingsgebyr 1-3-1981 til 28-2-1982; og f) trykksak Europa og oversjø 0-20g 12-4-1978 til 28-2-1981.

FDC, stempler mv.: Førstdagsstempelet som ble benyttet hadde tre posthorn som motiv, samt teksten «OSLO» i øvre kant og dato «12. 4-1978» i nedre kant.

Annet: Dette motivet hvor valøren er fjernet ble brukt ved produksjonen av signeringskort i forbindelse med Nidarø 78.

På ark fra Sylinder 3 finner man for merker fra 2. og 3. vannrette merkerad (går over alle de tre arkene på trykksylinderen) en fortykning («klump») på høyre loddrette ramme. Feilen ser litt forskjellig ut for de to radene. Er antagelig en feil som har oppstått under pregingen av trykksylinderen.

Trykn. nr.	Sylind. Maskin	Pg.	År	Trykningsdatoer	Opplag	Leverings- dato til frim.forv.	Merknader:
---------------	-------------------	-----	----	-----------------	--------	-----------------------------------	------------

Bygninger

NK 814 1,00 kr Austråt

NK 814 x grønn Buskerud (Bu3) (43.550.000)

1	M1	Syl. 1 I	(2)	1978	-1. -2. februar	1.000.000	7/3-78	1)
2	"	"	(2)		13. 14. 15. 16. 17. 20. februar	11.450.000	7/3-7/9-78	1)
3	"	"	(2)		26. 27. 28. 29. september			
					-3. -5. oktober	12.850.000	2/10-78 - 12/6-79	
4	"	"	(2)	1979	20. 21. februar	9.250.000	20/9-79 - 1/2-80	2)
5	"	"	(2)		-9. mai	750.000	1/2-80	2)
6	"	"	(2)		23. 24. 27. 28. august	8.250.000	8/4 - 4/9-80	

NK 814 y1 Harrison (Hs2-B) (257.800.000)

7	M1	Syl. 1 I	(3)	1980	22. 23. 26. 29. 30. september	4.800.000	27/10 - 28/10-80	22/9 Fargeprøve
8	"	"	(3)	1981	13. 16. mars	5.450.000	19/3 - 4/5-81	
9	"	"	(3)		16. 17. juni	3.200.000	19/6 - 23/6-81	
10	"	"	(3)		20. 21. juli	4.700.000	23/7 - 21/8-81	
11	"	"	(3)		-9. september	3.500.000	15/9 - 22/9-81	
12	"	"	(3)		25. 28. 29. 30. september			
					-1. oktober	10.500.000	1/10 - 13/10-81	
13	"	"	(3)		21. 22. 23. 26. 27. oktober	10.850.000	26/11-81 - 16/3-82	
14	"	"	(3)	1982	31. mars			
					-1. april	2.050.000	3/4-82	
15	"	"	(3)		14. 15. 16. 19. 20. 21. 22. april	19.600.000	23/4 - 9/9-82	
16	"	"	(3)		15. 16. 17. 20. 21. 22. sept.	10.500.000	4/10 - 11/10-82	
17	"	"	(3)		26. 29. 30. november			
					-1. -2. desember	13.200.000	16/12-82 - 1/2-83	
18	M1	Syl. 1 II	(3)	1983	28. 31. januar			3)
					-1. -2. februar	9.800.000	25/4 - 4/7-83	
19	"	"	(3)		7. 8. juli			
20	"	"	(3)		18. 19. 20. 21. 22. juli	8.550.000	12/7 - 6/9-83	4)
21	"	"	(3)		10. 11. 12. 15. 16. august	6.450.000	6/9 - 12/10-83	4)
22	"	"	(3)		27. 28. 31. oktober			5)
					-1. -2. -3. -4. -7. -8. -9. 10. nov.	24.550.000	8/11-83 - 12/4-84	
23	"	"	(3)	1984	9. 10. 11. 16. 21.			
					22. 24. 25. 28. 29. 30. mai	22.700.000	11/5 - 2/11-84	
24	"	"	(3)		-5. -6. -7. -8. -9. 13. november	12.600.000	15/11-84 - 17/1-85	
25	"	"	(3)	1985	15. 16. 17. 18. 21. 22. 23.			
					24. 28. 29. 30. 31. januar	38.550.000	28/1-85 - 16/1-86	
26	"	"	(3)	1986	14. 16. 17. januar	8.350.000	24/1 - 6/3-86	6)
27	"	"	(3)		17. 18. 19. 20. 21. februar	14.150.000	6/3 - 27/5-86	6)
28	"	"	(3)		18. 19. 20. mars	5.000.000	11/6-86	
29	"	"	(3)		21. 22. 23. 26. 27. 28. 29. 30. mai			
					-3. -4. juni	19.200.000	12/6 - 1/12-86	

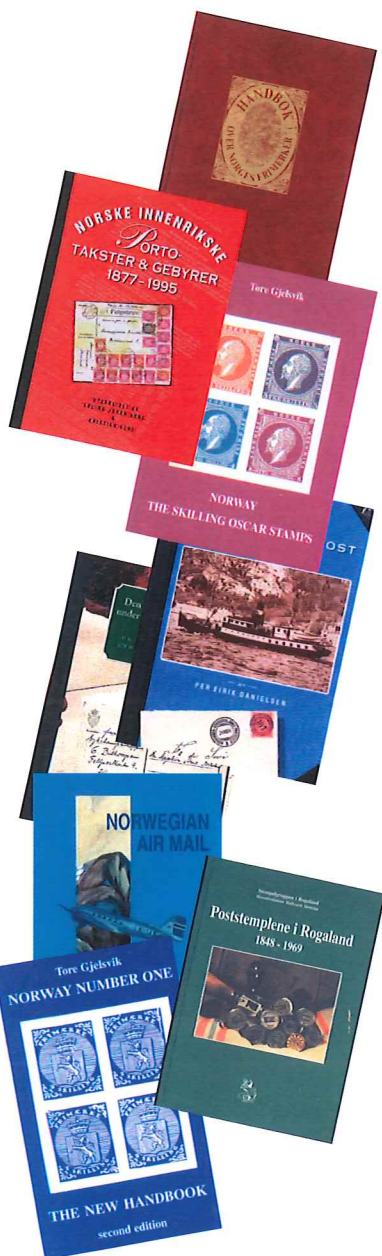
NK 814 y2 Harrison (Hs5) (34.093.528)

30	M2	Syl. 3	(3)	1988	17. 18. 19. 20. oktober	10.650.000	9/11 - 28/11-88	
31	"	"	(4)	1989	31. august			
			(3)		-1. september	4.750.000	4/10-89	
32	"	"	(3)		-6. -7. -8. desember	1.700.000	13/12-89 - 14/3-90	
33	"	"	(3)	1990	21. 22. 25. 26. juni	9.300.000	25/6 - 10/7-90	
34	"	"	(4)		22. 23. november	2.900.000	17/4-91	
35	"	"	(3)	1991	26. 27. 28. august	6.300.000	25/9 - 1/10-91	
					Brutto opplag	336.950.000		
					- Makulert	1.506.472		
					Netto opplag	335.443.528		

Datoer hvor hele opplaget er (antatt) makulert, er angitt med **rod, fet kursiv skrift**. Datoer som ikke er kjent på samlerhender er angitt med **blå, fet kursiv skrift**.

- 1) Av leveransen 7/3-1978 på 4.500.000 merker tilhører anslagsvis 1.000.000 merker til 1. trykning
- 2) Av leveransen 1/2-1980 på 3.000.000 merker tilhører anslagsvis 750.000 merker til 5. trykning
- 3) F.o.m. denne trykningen har sylind. 1 et registermerke for perforeringen ut for merke 5/6 (høyre side) samt i øvre høyre hjørne.
- 4) Av leveransen 6/9-1983 på 4.000.000 merker tilhører anslagsvis 2.500.000 merker til 20. trykning
- 5) Fra trykningen 27. oktober 1983 til 31. januar 1985 er det på alle ark registrert små «krøller» utenfor nederste vannrette merkerad.
- 6) Av leveransen 6/3-1986 på 3.050.000 merker tilhører anslagsvis 1.050.000 merker til 26. trykning

Norsk Filatelistforbunds Forlag har bøker for deg!

Fullstendig liste på
www.filatelist.no

Sett kryss:

☐ Heftet ☐ Innbundet

P. Petersens produksjon—bind I			275,-
Utgave 1877-1878, NK 22 og NK 23			
Centraltrykkeriet—bind II	☐	150,-	☐ 250,-
Trykningsforløp og forbruk av papir og kartong			
Frimerker, portomarker og helsaker 1885—1895			
Centraltrykkeriet—bind III a		kun innbundet	☐ 325,-
NK 49 I, NK 53 I og NK 55			
Centraltrykkeriet—bind IV b		kun innbundet	☐ 298,-
NK 53 III og NK 54 II			
Centraltrykkeriet—bind V	☐	250,-	☐ 350,-
NK 50 a, b og c, NK 51 III a og b, NK 53 IV a, b og c			
Centraltrykkeriet—bind V	☐	375,-	☐ 475,-
NK 51IV, NK 52III, NK 53V, NK 53VI, NK 54III, NK 54IV			
Centraltrykkeriet—bind VII	☐	250,-	☐ 350,-
NK 49 II, NK 52 IV, NK 53 VII og VIII, NK 54 V			
Centraltrykkeriet—bind VIII	☐	150,-	☐ 250,-
NK 56—64			
Centraltrykkeriet—bind X	☐	250,-	☐ 350,-
Helpost 1885—1895	☐	250,-	☐ 350,-
Chr H Knudsen—bind I			
Trykningsforløp og forbruk av papir og kartong.			
Frimerker, -hefter, portomarker og helsaker 1895—1910			
Chr H Knudsen—bind II	☐	200,-	☐ 300,-
Antikvautgavene 1895—1898, NK65—72			
Chr H Knudsen—bind III	☐	225,-	☐ 325,-
Antikvautgavene 1897—1910, NK73—84			
Chr H Knudsen—bind VII	☐	175,-	☐ 275,-
Antikvautgavene 1909—1929, NK99 og 118			
Chr H Knudsen—bind VIII		kun innbundet	300,-
Antikvautgavene 1909—1929, NK100 og 120			
Norway Number One (2nd edition)		kun innbundet	☐ 350,-
The Skilling Oscar Stamps		kun innbundet	☐ 550,-
Posthistorie og poststempler fra Finnmark fylke	☐	300,-	☐ 400,-
Poststedene i Vest-Agder	☐	250,-	☐ 350,-
Poststedene i Troms		kun innbundet	☐ 390,-
Poststemplene i Rogaland		kun innbundet	☐ 390,-
Norske innenrikske portotakster og gebyrer 1877 - 1995	☐	375,-	☐ 475,-
Norwegian Air Mail	☐	475,-	☐ 575,-
Sjøpostruter på utlandet	☐	125,-	utsolgt
Norske skipspoststempler	☐	250,-	☐ 350,-
Sjøpostruter på norskekysten.			
Natrutene og dagrutene Bergen-Stavanger	☐	150,-	utsolgt
Skipspost i lokale ruter i Rogaland		kun innbundet	☐ 550,-
Norge. Postveier og sensur under den annen verdenskrig	☐	375,-	☐ 475,-
Den tyske marinens feltposttjeneste i Norge 1940 - 1945	☐	150,-	kun heftet
Den norske postkontrollen under første del av den annen verdenskrig			
og feltposttjenesten under felttoget i 1940	☐	275,-	☐ 375,-
Jernbanen Støren—Thronthjem og dens pakkefrimerker		kun innbundet	☐ 250,-

Bestilling sendes: Norsk Filatelistforbunds Forlag, PB 3981 Dreggen, 5835 BERGEN.

Du kan også sende din bestilling med epost til olhaako@online.no Tlf: 908 40 286

Porto kommer i tillegg. De fleste bøkene sendes som Norgespakke. Faktura sendes separat.

Frimerketreff i Trondheim 1. november

Ta turen til Trondheim lørdag 1. november, da får du mulighet til å overvære frimerketreffet som arrangeres av Nordenfjeldske Filatelistforening i samarbeid med Vitenskapsmuseet. Flere samlere kommer, i tillegg til foredrag med tema rundt polarfilateli og polare strøk og miniutstilling

om samme tema. Klubbens medlemmer har gått sammen i grupper og funnet fram passende objekter i sine samlinger, og disse har vi i felleskap laget noen enrammers eksponat. Det vil bli muligheter til byttevirksomhet og høstens storauksjon er også lagt til samme dag. Åpningstid for tref-

fet er fra kl 10.00 til 17.00. Sted er Suhmhuset ved Vitenskapsmuseet, Erling Skakkes gt 47.

I tillegg har museet flere utstillinger som man også kan benytte anledningen til å besøke, bl.a.: «Døden eller Grønlands vestkyst», «Overlever isbjørnen?».

Brit Gullvåg

Postkort og frimerker i Håndverkeren 4. oktober

Også i år vil det bli arrangert postkortmesse i Håndverkeren i Oslo. Det er foreningen Norske Postkortsamlere som igjen står for arrangementet, denne gangen i samarbeid med Frimerke-Ringen Posthorn som denne høsten feirer sitt 40-års jubileum.

Det har vært mange besøkende på denne messen fra år til år, og arrangørenes forventninger er store også denne gangen. Som vanlig vil det være mange handlere til stede. Det vil være tusenvis av postkort som legges ut for salg, og de fleste vil nok finne godbiter til egen samling. Og ikke bare postkort vil være til salgs – brev, frimerker, stempler og rekvisita og mye annet er tradisjonelt også til stede på et på salg-bordene.

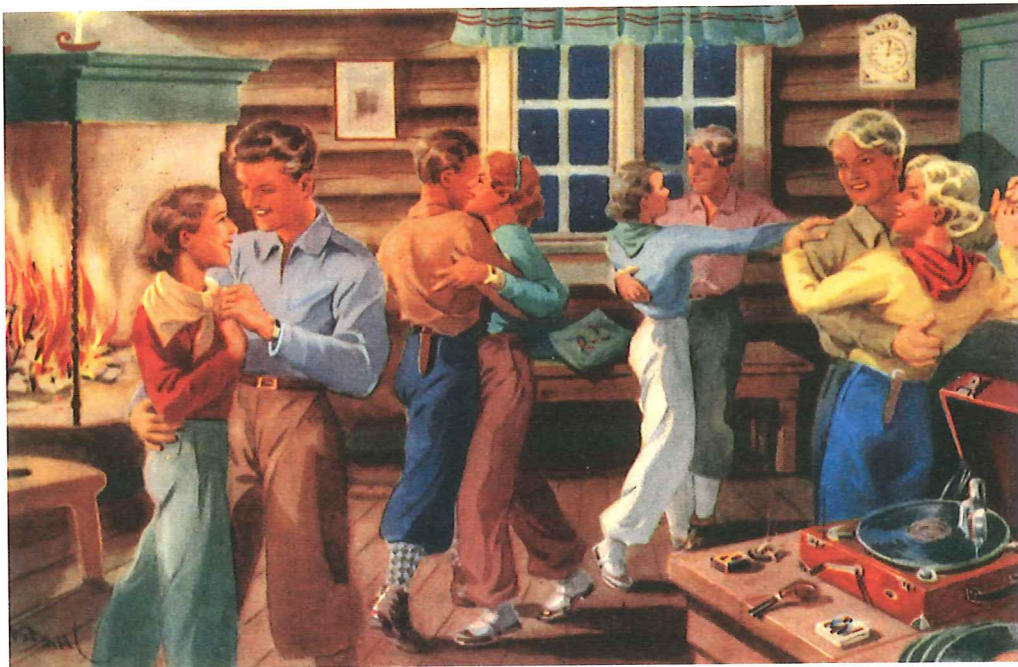
Interessen for å samle postkort er

stadig stigende. Norske Postkortsamlere har nå nesten 900 medlemmer landet rundt, og er sannsynligvis Nordens største postkortklubb. Klubbens medlemmer samler alle slags motiver som jernbanekort, kjente kunstnere, julekort, skip, fly og biler. For ikke å glemme engler, kongelige motiver og stedskort fra hele landet. Og nesten alt annet som kan tenkes å være gjengitt på et postkort.

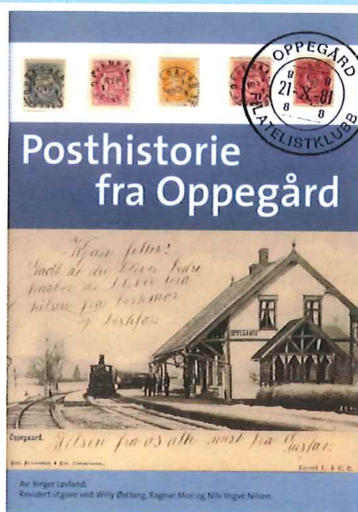
Alt dette og mer til vil du finne på messen. Er du interessert i å samle postkort – eller andre filatelistiske ting som frimerker, brev og stempler vil du finne det her.

Dagen er lørdag 4. oktober og stedet er Håndverkeren, Rosenkrantz' gate 7 – inngang Kristian IVs gate vis à vis Hotell Bristol. Messen er åpen fra klokken 11.00 til 16.00.

Knut Arveng

Hvis du samler postkort med sportsmotiv, kan dette after-ski kortet tegnet av Karl Dahl i 1939 være blant de du finner på messen i Håndverkeren 4. oktober.

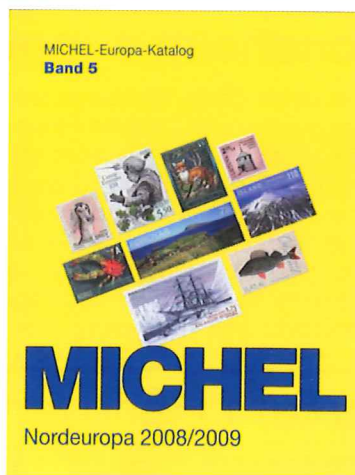
Posthistorie fra Oppegård

i farger. 84 sider, heftet, A5-format. Utgitt av Oppegård Filatelistklubb. Pris kr 125,-.

I 1990 utgav Oppegård Filatelistklubb et hefte om Posthistorie fra Oppegård med Birger Løvland som forfatter. Heftet, som i flere år vært utsolgt, foreligger nå i en revidert og oppdatert utgave. Ansvarlig for revideringen og oppdateringene er Willy østberg, Ragnar Moe og Nils Yngve Nilsen.

Siden det forrige heftet ble utgitt har det skjedd mye mht. posthistorien. Samtlige poststeder, med unntak av Kolbotn, har blitt nedlagt og man har i stedet fått «Post i butikk». Det har også kommet frem ny viten om de første postgårdene – Ormerud gård, Kullebunden gård, Fløisbonn gård, Østre Greverud gård og Sætre gård. I tillegg har man også fått med litt om brevhuset og flyposten fra Ingierstrand Bad.

Heftet er rikt illustrert og skrevet på en god og enkel måte slik at det blir interessant også for «folk flest» og ikke bare for ihuga posthistorikere. Bør du i Oppegård eller har annen tilknytning til området, eller bare er historieinteressert, så bør du skaffe dette heftet.

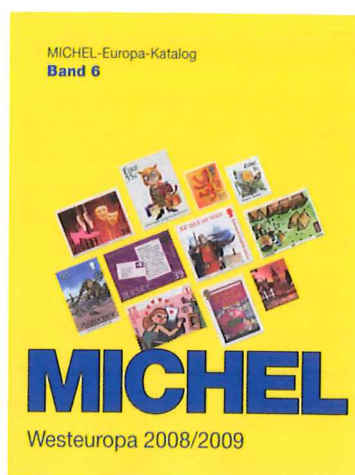
Michel Europa-katalog Band 5: Nord-Europa 2008/ 2009

I farger. 944 sider. ISBN 978-3-87858-867-2. Pris € 48,- (I Norge ca. kr 500,-).

Dette bindet, som inneholder alle de nord-europeiske landene/områdene (Norden og de baltiske stater) er nok den katalogen som dekker landene vi har et nærmest forhold til.

Enkelte illustrasjoner som var i svart/hvitt i forrige utgave er skiftet ut med fargeillustrasjoner. Men fremdeles er det mange svart/illustrasjoner av merker før 1940 som burde ha vært skiftet ut – spesielt når det gjelder billige utgaver. Tilsvarende bør man ha en grundig gjennomgang av type-illustrasjonene. En del av disse er totalt uegnet for bruk, se f.eks. illustrasjonen på s. 627 som skal vise forskjellene mellom Centraltrykkeriets og Knudsens utgaver. Her har forlaget en jobb å gjøre!

Katalogprisene for de klassiske merkene fra Island viser mange, tildels store prisøkninger for både ustemplet, stemplet og ordrestemplet. For alle de andre landene/områdene er det ingen (eller meget få) prisendringer.

Michel Europa-katalog Band 6: West-Europa 2008/ 2009

I farger. 1200 sider. ISBN 978-3-87858-868-9. Pris € 48,- (I Norge ca. kr 500,-).

Dette bindet inneholder Belgia, Storbritannia med områder, kanaløyene, Irland, Luxemburg og Nederland.

Også i denne katalogen er det endel svart/hvitt-illustrasjoner som bør skiftes ut – spesielt gjelder dette Belgia, England og Nederland.

Det er få eller ingen endringer på katalogprisene, med unntak av Belgia hvor det er noen mindre prisøkninger for enkelte utgaver etter 1945.

Michel Europa-katalog Band 7: Osteuropa 2008/ 2009

I farger. 1072 sider. ISBN 978-3-87858-869-6. Pris € 48,- (I Norge ca. kr 500,-).

Dette bindet inneholder Polen, Russland, Sovjetunionen, Ukraina, Hviterussland og Moldova.

Russland 1914 - 1923 viser økning, i katalogprisene; spesielt

Filatelistisk årbok 2008

Frimerkets Årbok foreligger som vanlig til høstsesongen. Dette er den 26. i rekken.

For de som ikke er kjent med årboken er dette en samling av artikler fra utstillingskataloger og ulike tidsskrifter i foregående år. I tillegg finnes det også en artikkel spesialskrevet for årboken og en oversikt over særstemplene brukt av posten i siste år. Denne oversikten er det for øvrig ikke lenger så lett å samle inn for de som ikke følger nøye med på postens internettsider.

Dette er intet tilfeldig utvalg av diverse artikler, men en samling som gir et bredt spekter av ulike samleområder og ikke minst er det en samling av kvalitetsartikler. Jeg vet at det sitter en del artikkelforfattere rundt omkring som er fornøyd når årbokredaktøren tar kontakt for å høre om en artikkel kan tas inn i årboken. I mangel av tilbakemelding fra andre, er denne en bekreftelse på at artikkelen var leseverdig.

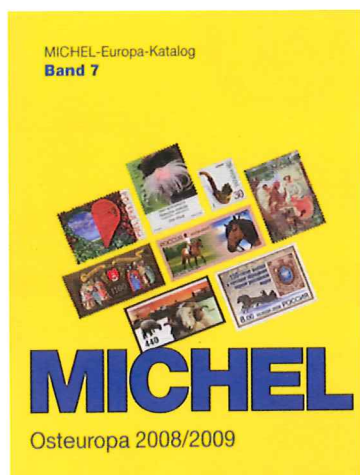
Selv om man ikke nødvendigvis finner en spesifikk artikkel om sitt eget samleområde, kan man være sikker på å finne noe som fanger interessen. Det kan for eksempel være innen motiv, hjemstedsamling, krigspost, skipspost og mye annet.

Skal du ha tak i Frimerkets Årbok anbefales først å sjekke

med din egen frimerkeklubb da det er mange som har gjort samlebestillinger. Ellers kan boken skaffes gjennom Skanfil og koster kr 100 pluss porto kr 39.

All mulig honnør til redaktør Trygve Karlsen og årets årbok med 160 interessante sider anbefales på det varmeste.

Bjørn Muggerud

gjelder dette noen av de utaggete utgavene. Også mange utgaver fra Sovjetunionen 1923 - ca. 1950 viser økte priser, spesielt gjelder dette noen av merkene som finnes med flere tagginger.

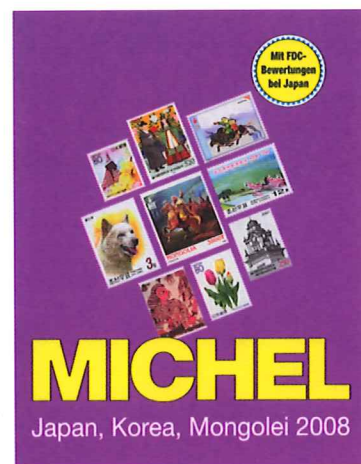
Michel Übersee-katalog Band 1, teil 2: Japan, Korea, Mongolei 2008

I farger. 896 sider. ISBN 978-3-87858-787-3. Pris € 59,- (I Norge ca. kr 600,-).

Dette bindet inneholder Japan, Korea, Nord- og Syd-Korea, Mongolia, Ryukyu-øyene og Tuva.

Nytt i årets katalog er katalogisering av japanske telegrafmerker. Videre er frimerkehefter, f.o.m. 1945, fra Japan og Syd-Korea katalogisert og priset.

Japans klassiske utgaver er revidert og omarbeidet.

Filatelistiske begivenheter

PF-et som vi omtaler denne gang under filatelistiske begivenheter er ikke nytt, men «gammelt nytt» siden det er 8-10 måneder siden Marius B. Gabrielsen (Nft ex-redaktør) brukte et PF i markedsføringen av sine nye nettsider - www.frankering.com

Andre begivenheter

Det begynner etterhvert å bli mange «postkontor-PF» så kanskje man bør lage en ny gruppe bare for slike PF-er. Hva mener leserne?

I forbindelse med 100 årsjubileet for Norges første postførende bilrute som ble markert i Steinkjer 25. juli ble det laget et PF. Etter det jeg har fått opplyst, ble hele opplaget klistret på særkonvolutter og stemplet på jubileumsdagen 25. juli med særstempelet. Hvem kan si noe om hva slags bil som er avbildet på PF-et?

Frimerketjenesten selger nå et liten folder om Nobels fredspris 2007 hvor det er innklebet 3 ulike PF-er. Folderen er laget i samarbeid med Nobels Fredssenter. Motivene er fredsprismedaljen, Al Gore og FNs klimapanel. Disse tre PF-ene selges ikke enkeltvis, men kun innklebet i denne folderen. Det blir litt juks siden PF-ene ikke kan brukes til frankering, og siden de heller ikke er stemplet.

Frimerkeutstillingen NORDPOSTA maritim '08 (5.-7. sept) ble arrangert i det nye internasjonale maritime museum

Hamburg. Frimerketjenesten hadde stand på utstillingen og hadde i den anledning laget et PF som ble solgt til besøkende. PF-et viser den nye museumsbygningen.

I anledning «bydaene» som ble arrangert i Lillestrøm i begynnelsen av juni, ble det ved Lillestrøm postkontor solgt 2 ulike PF med motiv av statuen med en sagbruksarbeider. Årsaken til at det ble to ulike PF (samme motiv, men ulik ramme) var at ved første bestilling valgte man ramme PF3. Da man ved mottakelsen oppdaget av merkene hadde tekst NOREG valgte man å bestille også merker med PF4 slik at man hadde merker med tekst NORGE. Opplaget skal være 1.000 stk. av PF3-rammen og 100 hefter (dvs. 800 merker) av PF4-rammen.

I forbindelse med at det skulle åpnes postkontor også i Meymaneh, ble det i sommer laget et PF med motiv av et fly og ISAF logoen, samt teksten «ISAF Afghanistan 2008». Det drøydte med opprettelsen av postkontoret i Meymaneh, så merkene ble solgt (og brukt) ved postkontoret i Mashar-à-Sharif.

En takk til Rolf Vindal, John Torstad, Arnfinn Skåle og Tryggve Johansen for informasjon om PF-utgaver.

Peer-Christian

September-utgivelsen

5. september kom det et nytt frimerke. Anledningen var lanseringen av Postens nye merkevare. Den nye logoen har fått endel kritikk, men det skal vi la ligge her, for heller å ha fokus på frimerket med den nye logoen.

Mange samlere har trodd at det kom TO nye frimerker denne dagen, men det er feil. Som et ledd i markedsføringen av den nye logoen delte

Posten ut et lite ark med to personlige frimerker med logoen til Posten

salgs ved noe postkontor). Merkene blir derfor å klassifisere som *personlige* frimerker (og blir katalogisert som sådanne).

Det ordinære frimerket og PF-et, ser ved første øyekast like ut, men som du vil se av forstørrelsene t. h., kan man se tydelig forskjeller. På det ordinære frimerket treffer spissen av øvre tverrstrek på E i NORGE buen («ryggen») på en av logoene i bakgrunnsmotivet, mens på PF-et går buen over midten av øvre tverrstrek på E i NORGE.

Ordinært frimerke (nr. 1699)

Personlig frimerke (fra gratisarket)

(røde logoen) samt Blink (grønne logoen) på alle landets postkontorer (men ikke Post i butikk). I de større byene hadde man dessuten stands på gaten, hvor man delte ut røde og grønne epler, samt gratisarket med to PF.

Frimerket (nr. 1699) er bare til salgs ved de spesielle postkontorene som har utvidet filateli-utvalg («spydspisskontorene»). Alle abonnenter vil få dette frimerket og tilhørende filateliprodukter sammen med oktober-utgivelsene.

Årsaken til at de to merkene i gratisarket ikke blir klassifisert som ordinære frimerker, er at de ble utdelt gratis (og aldri har vært til

Neste frimerkeutgivelse blir 23. oktober i forbindelse med åpningen av Nordia 2008-utstillingen i Stavanger; og allerede dagen etterpå kommer neste utgave (som er 4 særmerker med etterkrigstid-kunst) i rull). Til utstillingen kommer også 2 helpost-kort, så helpostsamlerne har også litt å glede seg til!

Peer-Christian

Nå skal vi levere dobbelt så bra – i hele Norden.

I over 360 år har Posten vært opptatt av å levere post på stadig nye og bedre måter.

Vi har utvidet virksomheten og kjøpt en rekke post- og logistikkspesialister som nå samles i et nytt merke: BRING. I Postens nye logo vil du sikkert se familieheten til BRING, selv om forskjellen er tydelig. Posten skal levere til hele det norske folk, mens BRING skal tilby bedriftskundene post- og logistikklesninger i Norge og Norden.

Sammen skal vi finne nye veier til å levere dobbelt så bra!

NORGE INNLAND A

NORGE INNLAND A

Vær så god! Vi markerer begivenheten med å gi bort to frimerker til de som møter oss i dag.

Gratisarket med 2 stk. personlige frimerker, som ble utdelt på lanseringsdagen 5. september (samt i de påfølgende dagene)

Island

18. sept. 50 års jubileum for Fríðrik Ólafsson ble stormester i sjakk

18. sept. 50 års jub. for den første torskeringen

18. sept. Lake Ball (Aegagropila linnaei) (en stor algkule som kun kjennes fra 3 steder i verden: Myvatn (Island); Akansjøen (Japan) og Oisusjøen (Estland))

18. sept. Frimerkets dag: FN's år (miniark) 4-farget offset + Pantone Sølv + spot UV lakk.

Sandefjord Filatelistklubb har følgende objekter til salgs:

- 1) 4 ulike hvalfangsthefter med Postens logo og personlige frimerker (PF): Motiver fra Gudthul Harbour, Syd Georgia: kr 400,- pr. sett.
- 2) Sett med 4 ulike PF: kr 60,-
- 3) Hvalfangstmuseet 90 år: konvolutt med PF: kr 60,-

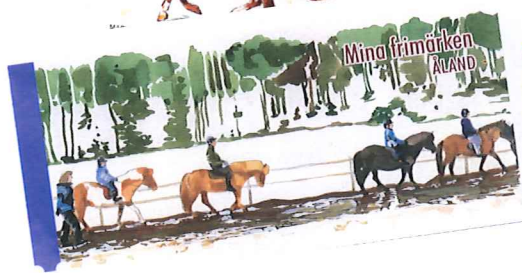
Ref. Odd Galteland, tlf. 33 46 51 43 e. kl. 17.00
Sandefjord Filatelistklubb
Postboks 272
3201 SANDEFJORD
Postgiro: 0530.37.54603

Åland

9. oktober Mine frimerker; ridesport (hefte med 8 selvklebende merker; 1 motiv)
Ny ramme og standardmot for personlige frimerker

9. oktober Julen 2008 (1 mrk.). I ark a 2 x 15 merker. Med hologram. Portoverdien «Julpost 08» angir at frimerket kan anvendes for julepostforsendelser til Åland, Finland og Sverige for en redusert pris i en begrenset periode i november og desember

Vår neste auksjon avholdes 23. oktober

i samarbeid med Frimærkebørsen, Danmark.

Vi stykker ut en flott Norges-samling og en meget fin samling Danmark.

Også mange luksustemplete merker, attraktive postfriske frimerker, FDC, varianter.

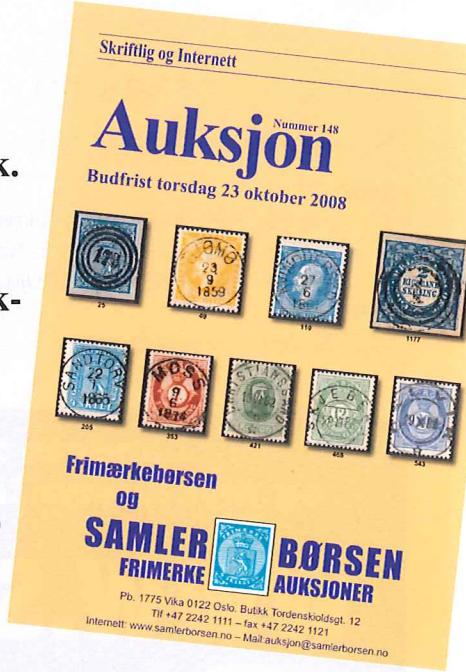
Se internett for illustrasjoner og auksjonskatalog. Online-budgivning.

Internett: www.samlerborsen.no

SAMLER
FRIMERKE

BØRSEN
AUKSJONER

Butikk: Tordenskioldsgt. 12, Åpningstider: man - fre 10-17 (lør stengt)
Postadr.: Pb. 1775 Vika, 0122 Oslo
Tlf: 22 42 11 11 / fax: 22 42 11 21 / E-post: auksjon@samlerborsen.no

Frimerke-kalenderen

Auksjoner

2008

3.-4. okt.	Postiljonen	Malmö
10.-11. okt.	Engers Frimerker	Oslo
17.-18. okt.	Skanfil.	Oslo
2. nov.	Grimstad Filatelistklubb	Grimstad
14.-15. nov.	F. C. Moldenhauer	Oslo
28.-29. nov.	Kjell Germeten	Oslo

2009

16.-11. jan.	Skanfil.	Oslo
20.-21. mars	Engers Frimerker	Oslo
3.-4. april	Postiljonen	Malmö
17.-18. april	Skanfil.	Oslo
25. april	Kjell Germeten	Oslo
2.-3. okt.	Postiljonen	Malmö

Utstillinger

Dato	Utstilling	Sted
2008		
23.-26. okt.	NORDIA 08	Stavanger
2009		
10.-16. april	CHINA 2009	Luoyang City, China
6.-10. mai	IBRA 2009 (FEPA)	Essen
28.-31. mai	Nordia 2009	Hafnarfjörður, Island
30. juli-4. aug.	PHILAKOREA 2009 (FIAF)	Seoul
2010		
8.-15. mai	LONDON 2010	London
sept.	INDIA 2010	New Dehli
1.-10. okt.	PORTUGAL 2010	Lisboa

Frimerkemesser o.l.

2008

4. okt.	Postkort og frimerkemesse	Håndverkeren, Oslo
1. nov.	Frimerketreff (arr. Nordenfj. Fil.forening)	Trondheim
7.-9. nov.	FRIMÆRKEFORUM '08	Fredericia

2009

25.-28. febr.	Spring Stampex	London
---------------	----------------	--------

**Landets største utvalg i frimerke-
og myntutstyr finner du på våre internettsider!**

www.safealbum.no

SØRLANDETS FRIMERKE- OG MYNTSENTER AS

Henrik Wergelands gate 52 - Postboks 768, 4666 Kr.sand S
Tlf. 38 02 69 02 • Fax 38 02 51 62 • E-post: safe@online.no

grafisk partner - kr.sand

NFTs småannonser

– ditt naturlige valg!

Det er utrolig hvilke funn du kan gjøre ved å lese rubrikkannonser, og her i NFT har vi Norges beste spalte for å treffe samlere som ønsker å kjøpe, selge, eller bytte frimerker. Annonsering er attpåtil enkelt. Samt effektivt. Og så sannelig er det gratis* også.

Du kan nå få med ett bilde av filatelistiske objekter i annonsen din for å gjøre den mer synlig! Men digitale bilder må være i formatet 300 dpi tiff. Bildene sendes med epost til nft@filatelist.no eller vår postadresse: Norsk Filatelistisk Tidsskrift Postboks 875 Sentrum NO-1014 OSLO NORGE

Salgsannonser skal derimot vedlegges kr 50,- i norske, kurante, postfriske moderne frimerker per innrykk for å komme på trykk.

Salgsannonser med webadresse og gul bakgrunn koster kr 100,- og faktureres etterskuddsvis (minimum 2 innrykk). Kommersiell småannonser (med valgfri utforming) tilbys etter følgende standarder:

2sp x 55 mm 490 kr
1sp x 110 mm 490 kr
2sp x 110 mm 990 kr
1sp x 220 mm 990 kr
4sp x 55 mm 990 kr

Ved bestilling av innrykk i 8 utgaver, innrømmes 30% rabatt (gjelder ikke «kr 100-annonser»). Ring oss gjerne!

Samtlige oppgitte priser er eksklusive merverdiavgift.

For annonsering over halvsider og helsider generelt i NFT, vennligst kontakt redaktøren for å undersøke tilgjengelighet. Redaktøren står fritt til å redigere eller avvise annonser.

*Gratisannonser gjelder kun annonser som dreier seg om ønsker, bytter, diverse, litteratur – og som sendes med epost til følgende adresse: nft@filatelist.no Dersom annonsen sendes med brev, skal kr 50 i norske, kurante, postfriske moderne frimerker vedlegges for hvert ønsket innrykk.

ANNONSEKUPONG

Skriv ønsket annonsetekst:

Jeg ønsker annonsen min i flg. kategori:

☐ Kjøp ☐ Bytte ☐ Diverse

☐ Salg (vedlagt kr 50,- i frimerker)

☐ Jeg er abonnent, og annonseteksten kvalifiserer til en *gratisannonse* (gjelder ikke salgsannonser).

Annonseteksten sendes **NFT, Boks 875 Sentrum, 0104 OSLO** eller som ren tekst i epost til nft@filatelist.no

SALG

Hele min filatelistiske samling legger jeg nå ut på auksjon. Det er en stor samling som vil ta lang tid å presentere, men det kommer. Allerede nu er lagt ut danske TMS klipp og USA precancels, tilsammen over 400 objekt på A4-plansjer. Gå inn på www.AUC247.com - så møtes vi der. Velkommen

MOTIVLISTE GRATIS på www.follofrimerkehandel.com eller follo.f@c2i.net eller pr. brev. Husk å oppgi motiv: Fugler, Europa Cept, Nobel, Røde Kors, Sopp, Blomster, Dyr, Skip, OL, VM i fotball, Maleri, Fly, Bil, Tog. Nyhetsabonnement 255 land + 87 motiv. *Follo Frimerkehandel, Boks 211 Oppegård Senter, 1419 OPPEGÅRD. Tel: 95 05 00 44*

SALG

England Kolonier (Postfrisk 1937-2005). Gratis prisliste med mere end 19000 tilbud. *L. B. Pedersen, Kirkevænget 317, DK-8310 Tranbjerg, Danmark*

SØKER

Bilmerket Opel
Søker frimerker, konvolutter og annet materiale med motiv, reklametekst, eller lignende av bilmerket Opel. Alt av interesse. Søker også porselens-tallerkener med frimerke-motiv og brev/postkort stemplet eller med motiv fra Malmefjorden. *Svein Magne Melsæter Malmedalen 6445 Malmefjorden E-post: sveinm@sveinm.com tlf: 911 93 198*

Postkort Romerike

Gamle postkort med motiver fra Romerike (Akershus) ønskes kjøpt. Har byttekort fra hele landet. *Kjell Aasum, Fjellstien 7, 2056 Algarheim kjaasum@online.no mobiltlf.: 930 40 550*

Hurtigruten

For nederlandsk samler, søkes materiale relatert til Hurtigruten 1939-1945. Alt av interesse. I første omgang, vennligst send kopier med pris av det materiale du har for salg til undertegnede. *Emil Hansen Bjørndalslia 67 8029 BODØ*

Søker brev, postkort

mv. avstemplet ved *Lauvsnes, Bjørøya, Einvika, Sørflatanger, Hasvåg, Urholmen, Urdholmen, Oppland,*

Tøttdal (P) og Venåsen
(P). Send tilbud til
klarinetfrode@hotmail.com

Lions Club International.

Søker frimerker, postale
helsaker, brev,
poststempler etc.
World-Wide med tema
Lions Club International.
Også særstempler fra
Norge i forbindelse me
landsmøter etc.
Skriv først, gjerne med
kopi av materiale.
Gunnar Øra
Strandgata 10
7900 RØRVIK

Søker telegram

av alle slag. Alt av inte-
resse, både fra Telegraf-
verket, Televerket, NSB,
Festblanketter, Postogram
og vanlige telegram.
Gir i bytte frimerker fra
Norge. Postfrisk, FDC og
Lux-stempel.
Henning Røtter,
Kjellstadveien 41,
3400 Lier.

Vest-Berlin, Vest-Tyskl.

postfrisk år 1966-1990
Berlin, 1966-2003 V.Tyskl
byttes i norske postfriske
og stempl. frimerker.
G. Zamojski, Boks 70,
7601 Levanger

Byttepartner søkes

Har hele verden frimerker,
Mynt India og Pakistan.
Ønsker byttepartner av
Nordenfrimerke.
Ansari Muzaffar Abbas
Grorudvei 39A - 10005
0976 OSLO

ATM ønskes

ATM 1.4by (brun). Har
andre ATM for bytte.
Rune Karlsen,
Boks 33 Borgheim,
3163 NØTTERØY

Militærbrev søkes

Militærbrev til eller fra
Øreryd, Valdshult i Sverige
fra årene 1940-45. Her
var mange nordmenn

forlagte. Ønsker å kjøpe.
Per Bunnstad,
Box 91
SE-568 22 Skillingryd
per@skillingaryd.nu

KLÆBU

Ønsker å kjøpe frimerker,
brev etc., som er stemplet i
Klæbu kommune (Klæbu,
Tanem), 3-ring stempel nr.
153, og 4-ring stempel nr.
209 og 239. Kort med
motiv fra Klæbu er også
intr.

Per Ivar Aune
Ulstadveien 30
7540 Klæbu
p.i.aune@prosale.no

I buy collections of

stamps and postcards from
Estonia, China, Finland,
Germany, Latvia,
Lithuania, Netherlands,
Norway, Russia (Soviet
Union), Saudi Arabia,
Sweden and Switzerland.
Mati Senkel
Narva mnt 1, p/k 3355
EE-10506 Tallin, Estland
margikoguja@gmail.com

ATM ønskes

Ønsker ATM 6 I og ATM 6
II PFE 10, PFE 19x2, PFE
20 Ix2 og PFE 20 II.
Byttes med 4-blokk 1316/
17y
Jan-Erik Johansen
Veibyveien 4, 1866 Båstad

Frimærkehefter fra DK

2+5 kr (ikke automat-
hæfter), evt. en hel
samling kjøbes. Jeg har
også endel norske hæfter,
som jeg gjerne vil bytte
mot danske hæfter.
Steen R. Jensen,
Velhustedvej 5,
DK-6933 Kibæk,
stera@stera.dk

UTVALG SØKES

Arendal FK ønsker bedre
utvalg fra Norge og
Norden, Tyskland,
Portugal, Østerrike
Frankrike, Baltikum

Stein Kristiansen Frimerker

Nedre Vollgate 5, (i kjelleretg.) 0158 OSLO.

NB: Ny adresse. Vi har flyttet 20 meter!

Telefon: 22 41 01 30 Telefax: 22 42 03 31

www.steinkristiansen.no

Besøk oss på Internett i ro og mak

Stort utvalg av papirtypebestemte ståltrykkmerker

Butikken bugner av gode, rimelige
objekter for hjemstedssamlere!

(klassisk) og USA.

Dessuten stempel og
postkort/brev fra Agder/
Telemark. Ingen provisjon.
Klubben betaler returporto
dersom salg > 1000 kr.
Bytteleder Egil Hvideberg,
Nye Stenklevvei 35,
4846 Arendal. (email:
egil@hvideberg.no)

Kr.sund Filatelistklubb

ønsker bedre utvalg fra
Norge, Danmark, Island,
Færøyene, Grønland,
Hellas, USA, Australia.
Europamerker. Alt av
vikingmotiver, skøytelep,
OL-Lillehammer. Stempel
fra Kr.sund med Nordmøre
og Valdres-traktene på
brev, kort, klipp, frimerker.
10% provisjon til klubben.
Returporto betales av
klubben. Sendes til:
Kr.sund Filatelistklubb
v/bytteleder A. Ersvik,
Vuggaveien 60,
6510 Kristiansund N

Nordenfjeldske FF

ønsker utvalg. Ca 70 del-
takere og stor omsetning.
Kun bedre utvalg mottas.
10 % prov. til klubben.
Returporto (rek) belastes
eier.
Nordenfjeldske
Filatelistforening
v/bytteleder,
Postboks 690 Sentrum,
7407 Trondheim.

Bryne F. K.

ønsker utvalg i god kvalitet
fra Norge og Norden,
postkort fra Rogaland,
Norwegiana, div. motiver,
Britiske og Port. kolonier,
nyere Israel, eldre Island,
poststempler Sogn og Fj.
10% klubbprov. og
returporto bel. selger.
Bryne Frimerkeklubb
v/ Georg Rosland,
Steinsland, 4340 Bryne

Farsund FK

ønsker utvalg
med gamle norske brev og
kort, Norge stemplet (lux),
og postfrisk, stemplet

POSTKORT-SAMLER?

Norske Postkortsamlere har egen
hjemmeside!

www.norskepostkortsamlere.com

Bli medlem av landets eldste og største
spesialklubb!

Møter hver måned, medlemsblad med
gratisannonsering, fire årlige auksjoner
med kun 5 PROSENT provisjon!

Norske Postkortsamlere

Postboks 5092 Majorstua, 0301 OSLO

Skandinavia, Sovjet, England, Italia, Portugal, Australia, Sør-Afrika, nyere Guatemala, Europamerker og naturbeskyttelse. 10 % prov. Ca 4 mnd sirk.tid.
Bytteleder: Bjørn M Vik, Kanesletta 11, 4550 FARSUND.

SOGNDAL FRIMERKE-KLUBB ynskjer bedre utvalshefte frå Norge (stempla og postfriske), Sverige, Danmark, Sveits, Tyskland, Østerrike, USA, Hollandske koloniar, sommarfuglar på frimerke, samt brev og postkort frå Sogn og Fjordane. Ingen provisjon, seljar betalar porto.
Sogndal Frimerkeklubb, v/Jan Talsethagen, Groav. 5, 6854 KAUPANGER
 epost:
jan.talsethagen@eninvest.net

Aalesunds Filatelistklub ønsker utvalg fra Norden, Europa, FN, britiske og nederlandske kolonier. 10 % provisjon. Vi spanderer returporto.
Aalesunds Filatelistklub, Bytteleder, Postboks 612 Sentrum, 6001 ÅLESUND.

Vefsn Filatelistklubb ønsker utvalg fra: Norge, Danmark, Finland, Færøylene, Grønland, Island, Britiske samveldet, Australia, Canada, Irland, Sovjetunionen/ Russland, Polen, Tyskland, Sør-Amerika. Samt lokalpost Helgeland. Klubben tar 10% provisjon. Utvalg sendes til
Vefsn Filatelistklubb, Postboks 345, 8650 MOSJØEN.

SELGES

Landesamlinger Europa

Jeg ønsker å selge mine samlinger; gode kvalitetssamlinger. Europa Cept 1956 - 1990 (stpl.), Nederland 1856 - 1985 (stpl.). Norge, Danmark, Sverige, Finland, Island, færøylene, Grønland. Send ønskeliste eller be om utvalg.

*Tor B. Thalle
 Statsråd Mathisensv. 21
 0584 Oslo
 mob.tlf.: 901 98 522*

Prakt/Lux. sær. Østfold

-stempler; nokre små, nedlagde postkontor. Og varianter, frim.hefte, pres.pakn. m.m. Stor, detaljert liste kr 11 i frim. Kvalitet!

*Ø. B. Karlsen,
 Gartner Moens vei 7B
 1809 ASKIM*

Motiv: Kunst på europeiske frimerker

Postfr. ½ kat.pris (AFA). Spes.obj. til spes.pris. Liste kr 7,- i frim.
*Ø. B. Karlsen,
 Gartner Moens vei 7B
 1809 ASKIM*

Sverige

Missionskilovare består af små enkeltklip, med mange nyheder, også fra 2008. Ekstraindlæg 4 stk. hæfte eller miniark. 500 gr. NOK 285,- + porto 78,-. Norsk postgiro 7874.07.04477
*H. Nielsen
 Ribisvej 10
 DK-8800 VIBORG, Danmark*

Speiderstempler

75 forskjellige norske særstempler med speidermotiv på pent frankerte brev, 500 kr inkl. porto.
*Hallvard Slettebø
 Theodor Dahls gate 23,
 4024 STAVANGER
 hallvard@slettebo.no*

Frimerker fra sagaøya!

Saml på de vakre frimerkene fra Island.
 Be om gratis informasjon!

Posten Island, Postphil

Stórhöfði 29, IS-110 Reykjavík, Island
 stamps@postur.is • www.stamps.is

Frankrig

stemplet/postfrisk udstykes til AFA minus 70%, nyere postfrisk 1 fr. = 1,50 DKKog 1 euro = 9 DKK. Send din manliste og modtag udvalg med fuld returret.

*A. Abitz,
 Birkemosevej 4,
 DK-2750 Ballerup,
 Danmark
 e-mail
 andreasabitz@mail.dk*

Stemplede

parkombinasjoner
 Jeg har mange stempede parkombinasjoner av kategoriene S, BB, BL og andre par (helstemplett); en del postfriske merker, og prakt/lux stemplede merker som kan omsettes enkeltvis. Send gjerne meldinger!
Mobil tlf.: 410 61 812

inntil 20-80% rabatt på
 Handlerkatalogens priser.
 Se prisene hos
www.frimerkebutikken.no

Annet

GRIMSTAD FILATELISTKLUBB
 Auksjon nr. 62 søndag 2. november. ENORMT utvalg utland, masse kolonier. Flere kubikkmeter med rotelasser, dødsbo, store mengder Norge enkeltmerker, brev og stempler. Gratis liste bestilles
 tlf. 37 04 20 47/37 27 05 03 eller
ulf.vennesland@losmail.no

LITTERATUR TIL SALGS

Bøkene «Hilsen fra Glåmdal» og «Hilsen fra Romerike» selges for kr 198 pr. stk. Kjøper du begge to er samlet pris kr 348,-. Portofritt innen 1. november!
 Send din bestilling til
*Romeriksforlaget,
 Fjellstien 7, 2056
 Algarheim tlf. 930 40 550
 kjaa@romeriksforlaget.no*

Posthistorie fra Oppegård

Nyutgivelse av «Posthistorie fra Oppegård» er på markedet fra 30. aug. Hefte i A5-format, 84 sider i fargetrykk. Pris kr 140,- (kr 125,- + porto kr 15,-) ved forhåndsbetaling til konto 1614.27.70966 (husk å påføre navn og adresse) Kan bestilles hos
*Oppegård Filatelistklubb
 Boks 60
 1416 Oppegård*

POLARLITTERATUR

Har en del polarbøker og bøker fra krigen til salgs. Be om prislister.
*Edvard Akselsen
 Boks 378, 9790 Kjøllefjord
 tlf.: 78 49 82 70/976 46 030*

JERNBANE OG POST GJENNOM MERÅKER

Helt ny posthistorisk bok, 96 s. B5, farger, stivbind. Samlerpris kr 300 fritt tilsendt innenlands.
*Tore Gjelsvik
 Ranheimsliv. 29
 7054 Ranheim
 Tlf.: 73 57 15 35*

Løst og fast

5. september lanserte Posten sin nye merkevare og nye logo. Egentlig er det to logoer: En for Posten og en for «Bring» (hvor de samler alle aktiviteter rettet mot bedriftsmarkedet. Den nye logoen har fått blandet mottakelse. Selv synes jeg det er synd at man går bort fra posthornet og kongekronen. Det blir hevdet at den nye logoen er basert på posthornet, men den ligner mer på et drikkehorn enn et posthorn.

Posten startet bredt med helsiders avisannonser i alle avisene. På lanseringsdagen var det stands på Karl Johan og Sentralbanestasjonen i Oslo, med utdeling av røde og grønne epler samt et ark med 2 gratis (personlige) frimerker. Det siste er jo mest interessant for oss frimerkesamlere. Var du ikke i byen den dagen, eller har klart å skaffe deg arket med de to PF-ene i dagene rett etterpå,

så er det ingen grunn til panikk. Det finnes mer enn nok av ark ute på samlerhender, så ettersom tiden går, blir de mer jevnt fordelt. Og hvis du ikke klarer å få tak i arket, så er det ingen grunn til å sove dårlig om natta: De to merkene i arket regnes nemlig ikke som ordinære frimerker, men som PF-er! Årsaken til at de ikke blir regnet som frimerker er at de ikke har vært til salgs, men utdelt gratis i en markedsføringskampanje.

Om noen få uker er det nordisk utstilling i Stavanger. Vi møtes kanskje der hvis du tar turen innom utstillingen.

Peer-Christian

Nordia 2008

Vi kommer med alle våre fylkeskasser som er fulle av gode, rimelige objekter for hjemstedssamlere!

Stort utvalg av papirtypebestemte ståltrykkmerker

Stein Kristiansen Frimerker

Nedre Vollgate 5, (i kjelleretg.) 0158 OSLO.
NB: Ny adresse. Vi har flyttet 20 meter!

Telefon: 22 41 01 30 Telefax: 22 42 03 31

www.steinkristiansen.no

Besøk oss på Internett i ro og mak

Norsk Filatelistisk Tidsskrift
Medlemsblad for
Norsk Filatelistforbund

Årgang 67

Ansvarlig redaktør:
Peer-Christian Ånensen

Redaksjonens adresse:
Norsk Filatelistisk Tidsskrift (NFT)
Postboks 875 Sentrum
NO-0104 OSLO

Tlf.: (+47) 90 63 03 72
nft@filatelist.no
www.filatelist.no

Annonseansvarlig:
Peer-Christian Ånensen

Opplag: 4.600; 8 nummer/år

For direkteabonnement: Vennligst
kontakt forbundskontoret (se s. 4).

Adresseforandring skal meldes til
forbundskontoret (og ikke til
redaktøren)! Se s. 4 for kontaktinfo.

Generelt:

Signerte artikler og leserbrev uttrykker forfatterens meninger, som ikke nødvendigvis er overensstemmende med redaktørens eller Norsk Filatelistforbunds meninger.

Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte eller bearbeide innlegg til bladet.

Frimerketjenesten

A collage of various Norwegian-themed items. At the top left is a photograph of a soldier in a black uniform and helmet. Below it is a book cover with a blue sky and white clouds. To the right is a green postage stamp sheet titled 'Skibladner • Malmøgen 10 x kr 6,50' with a date stamp '59/20'. Below this is a white envelope with red hearts and a black necklace. In the center is a small cube with a green top and a red flower design. To the right is a blue and white postage stamp sheet titled 'Vinterleker 2006' with a date stamp '59/20'. Below this is a blue and white postage stamp sheet titled 'NORGE NORWAY' with a date stamp '59/20'. At the bottom left is a white envelope with a blue and white postage stamp sheet titled 'NORGE' with a date stamp '59/20'. At the bottom right is a white envelope with a blue and white postage stamp sheet titled 'NORGE' with a date stamp '59/20'. The background is a light blue and white pattern.

FRIMERKE
SAMLERE
VET MER!

Tlf: 23 14 78 70 – Faks: 23 14 78 00
E-mail: frimerketjenesten@posten.no

oss mennesker imellom

B ECONOMIQUE

NORGE

P.P.

Returadresse:

NFT, Postboks 875 Sentrum, NO-0104 OSLO

Internasjonal frimerkeauksjon i Oslo 28.- og 29. 11. 2008

Besøk våre nettsider
www.germeten.no
Der finner du stoff om
filateli, postkort, om oss og
om våre auksjoner.

Bli med som innleverer til neste auksjon!

Av særlig interesse er store
samlinger med frimerker,
brev og postkort samt
sjeldne enkeltobjekter.
Du vil bli positivt overrasket
over hva du kan oppnå
av priser!
Ring oss på **22 44 19 14**
for en uforpliktende samtale!
Vi gir gratis vurdering og
gjør gjerne kontant forskudd.

Gimleveien 2, P.O.Box 3088, Elisenberg
0207 OSLO ☎ 22 44 19 14 Fax 22 56 04 04
www.germeten.no – E-mail: germeten@online.no